

D. B. V.
 Disputationem Juridicam
 DE
 Unione Provis sine
 Prætoris
 EX CONSENSU
 Magnifici Rectoris Ordinis
 in Illustri Schola
 PRÆTORIS
 DR. MICHAELIS RHODII
 J. U. D. & Illust. Prof. P. Ordinis
 D. XIX. Februarii A. M. DCCCL.
 Publico atq; privato eruditorum examine
 submissa
 JOHANNES RHODE, Brem.
 AUCTOR.
 Typis impensis Johannis Cöppelii, Academici Typ.
 Francorum ad Vestrum

bin
 Provi
 plac
 lura
 rem
 vesti
 Præ
 dam
 mor
 aliq
 natu
 suo
 judic
 cept

PRÆFATIO.

Annus jam ago quintum in hoc Musarum domicilio, quod cum commorandis, non habitandi mihi fecerim diversorium, de abitu tandem cogitavi, & aliarum etiam regionum Athenas visendi cupido animum meum incessit. Silentio autem

hinc discedere si non turpe, saltem minus conveniens fore putavi. Proinde aliquem studiorum meorum fructum antea proferre, & ad placide explorandum oculis eruditis subicere volui. Versabam voluntariamq; mecum, quam materiam Academica disputationi eligerem, nec tritam nimis, nec plane inusitatum. Post multam investigationem praeter ceteris placuit thema de Unione Proles sine Praetore. Quod, quamvis certa Juris innitatur ratione, ac fundamento, non tamen ab omni dubitatione, etiam Virorum Doctissimorum, liberum noveram. Neque enim quidquam est, quod non aliqua ex parte in dubium ab ullo mortalium vocetur, propter naturalem eorum ad dissentendum facilitatem, ut jam suo tempore, quot homines, totidem etiam sententias esse judicaverint & Advocatus Terentianus Hegio, & Lyricorum Princeps Horatius. Inprimis vero ad hanc indagandam materiam me

perpulit,

perpulit, quod videram in Patria mea Unionem Proles quam maximè frequentari, Pratoris vero autoritatem vel cognitionem raro, imo quantum cognoscere quidem potui, nunquam aabiberi. Nec verò hæ Uniones, etsi sine Pratore factæ, in ullam unquam incidere controversiam, sed firma stabilesq; semper mansere, modo nullum inde liberis damnum evenerit aut detrimentum. Futurè quidem alii, qui de Unionem Proles integros edidere Tractatus, & inter eos præcellunt Jac. Rickius, & Dn. Otto Pbilipp. Zepper. Legum quondam Professor ac Prætor de Illustri Gymnasio Bremensi Meritissimus, Cognatus meus etiam post cineres venerandus, quorū Nominibus celeberrimis Disputatio mea plurimum debet; de hac tamen questione non nisi verbo mentionem fecerunt, tantum abest, ut eam plene persolverint: plurimi eam penitus omiserunt, vel per oblivionem, vel quod de ea aut nihil aut nimium dubitaverint. Illius igitur decisionem altius & à capite repetendam mihi sumsi, & ope Divina fretus pro virili parte ad finem perduxi. Qua in re si minus omnium voto atque expectationi fecisatis, tamen multum mihi præstitisse videbor, dummodo vel paucis hic meus labor non injucundus aut inutilis videatur. Neque enim quisquam facile est, cujus studia omnium commendatio, communiq; favor ac plausus excipiat.

Disputatio

8. 1.
m
2. Co
3. S
4. I
5. R
6. F

cerre
evu
rius
pr.
ma
v. 2
mo

Disputatio Juridica,

DE

UNIONE PROLIS SINE PRÆTORE.

CAPUT I.

Demonstrat

*Ex Origine & Fine Unionis Prolis,
eam consistere & sine Præto.*

SUMMARIA.

1. Procreatio Liberorum finis
matrimonii.	7. Unio Proli frequentior,
2. Conjuges sæpè destituit.	8. Ex Consuetudine oritur.
3. Suppletur Adoptione.	9. Et estimatur.
4. Remedio Juru Civ.	10. Finem habet concordiam.
5. Romani	11. Adoptio propagationem
familia.
6. Hodie ferè inusitato.	12. Consuetudo probanda.

§. I.

Non sine summa ratione Jctus in
l. 220. §. f. d. V. S. Parentes, ait, pios liberorum
procreandorum animo & voto Uxores du-
cere, ut ex prole eorum diuturnitatis sibi memoriam in-
evum relinquunt. Prolis enim procreatio prima-
rius & naturalis omnium matrimoniorum finis est,
pr. I de J. N. G. & C. ad quem obtinendum DEUS
marem & feminam condidit & conjugavit, Gen. I.
v. 28. & quo per naturam cessante, etiã matri-
monium naturaliter impeditur. Quamobrem
A nec

nec inter ejusdem sexus homines contrahitur matrimonium, sed infandū scelus cōmittitur *l. 31. C. ad L. J. d. Adult. nec cū castrato. L. 14. inf. d. Manum. vind. l. 39. §. 1. d. J. dot. nec cum impubere pr. d. Nupt. nec sub conditione prolis vitandæ c. f. d. cond. appof. Nuptias quidem non facit corporum concubitus, sed animorum consensus l. 30. d. R. J. l. 19. inf. d. Cond. & Dem. can. 1. & 4. caus. 27. q. 2. Nec tamen simplex ac nudus animorum consensus ad nuptias sufficit, sed consensus de corporibus cōmunicandis, & individua vitæ societate contrahenda, & affectio maritalis l. 32. §. 13. d. Don. int. vir. l. 11. pr. C. d. Repud.*

II. Quemadmodum autem ager votis agriculturum non semper respondet, sed omnem industriam operamq; aliquando frustratur, dum segetem vel ætatis fervor exurit, vel imbrium copia mergit, vel grandinis vis concutit, vel hostilis exercitus eruit; ita nec matrimonium fructus expectatos semper generat, ob mille morborum impedimenta, quibus vel uxoris conceptio, vel mariti generatio illigatur. Et tum licet unus finis matrimonii primarius cesset, in altero tamen non minus principali, mutuo nimirum adjutorio, conjuges placidi acquiescent; & cogitabunt, quod amor conjugalis melior sit & jucundior, quam decem liberi, *l. Sam. c. 1. v. 8.* Ob solam igitur sterilitatem divortium non permittitur, nisi continua impotentia sterilitatis causa sit, *l. 10. & auth. seq. C. d. Repud. N. 28. c. 6. t. 1. x. d. frig. & malef.* Idcirco Sp. Carviliam antiquitas reprehendit, quod primus uxorem

xorem sterilitatis causa dimiserit. Ante illum enim repudium inter uxorem & virum, à condita urbe ad vicesimum & quingentesimum annum, nullum intercesserat. Ipse *quanquam tolerabili ratione motus videbatur, exprobratione non caruit: quia nec cupiditatem quidem liberorum conjugali fidei praponi debuisse arbitrabantur.* Val. M. L. 2. C. 1. n. 4.

III. Ne tamen Conjuges in perpetua solitudine contabescant, nec dulci liberorum nomine prorsus careant, nec posteritatis expertes, sudoris ac diligentiae suae pramiam extraneis atq; incertis haeredibus cogantur relinquere; admirabilis Legum Rom. providentia etiam huic necessitati subvenit, & modum civilem liberos generandi per adoptionem excogitavit, cum spes naturaliter liberos procreandi deficit & intermoritur. Ideo vocatur adoptio *imitamentum naturae* §. 4. d. *Adopt. fulcimentum desertae domus* Sen. *Conf. ad Marc. c. 15. solatium orbitatis* §. 10. d. *Adopt. fortuna remedium* Sen. *L. II. Contr. 9.*

IV. Equidem ante Romam vetustioribus populis jam videtur usurpata fuisse Adoptio, & formam solam a I. Civ. accepisse, originem verò traxisse ex jure Communi. Nam Sara in solatium suae sterilitatis permisit concubitus Abrahama cum Hagare ad alienos liberos sibi asciscendos *Gen. 16 v. 2.* Quod magnae focrus exemplum Rahel focrori foecundae invidens, imitatur, *Gen. 30. v. 3. 6.* Mosen regia Aegyptiorum virgo filii loco accipit, *Exod. 2. v. 10.* Aepalius, Lochorum Rex, Hylum Herculis filium adoptavit: De Philippo Macedone

cedone adoptando Scytharum Rex Atheas cogitavit, *Justin. L. 9. c. 2.* Micipsa, Rex Numidarum, Jugurtham, fratris filium ex concubina orium, eodem cultu, quo liberos suos, domi habuit, *Sallust. d. Bell. Jugurth. c. 5. in f.* In regnis Gothorum & Longobardorum adoptio valuit, *Grot. L. 2. c. 7. §. 12.* Ceterum quamvis inter alias quoque gentes occurrant vestigia & simulacra adoptionis, ut licuerit alienam progeniem benevolentia paterna vel materna complecti; tamen non immeritò adoptiones ad materias proprias Juris Rom. referimus, perinde ut patriam potestatem §. *p. d. Patr. pot. tutelam §. 1. d. Tut. l. 1. pr. ff. eod. testamenta & hæreditates arg. l. 17. in f. d. Poen. j. l. 1. C. d. H. 7. stipulationes, arg. l. 1. Locat. l. 14. in f. d. novat. l. 15. d. interd. & deport.* Quod enim rude & indigestum ceteri populi reliquerunt, illud si solennem & certam formam à jure Rom. accepit, J. Gent. esse desit, & juris proprii regulis definitur. *l. 6. d. J. & J.*

V. Romæ igitur domicilium suum ac sedem fixam Adoptio collocavit, & frequentia illustrium exemplorum enituit. Ipsam Cæsarum familiam Adoptio identidem auxit, §. *p. d. Adopt. Tac. Ann. L. 1. c. 3. L. 4. c. 57. in f. L. 12. c. 25. Sueton. Tiber. c. 15. Ner. c. 7. Plin. Paneg. c. 9. & seqq.* Nec Justinianus Rom. Jurisprudentiæ gloriosissimus Conservator, natus, sed adoptivus Justinus I. filius fuit. Adeo ut propter tam frequentes Cæsarum adoptiones Imperium Romanon Electioni patuisse, sed successione ad hæredes translatum esse multi existiment, quorum sententiam tuetur *Antor. Octoviratus cap. 2.* Sed eandem evertit rationibus solidissimis *Illustr. Dn. Coccejus, Præceptor*

septor meus atatem Colendus, in Jur. Publ. Prud. c. 7. §. 16. 17.

VI. Hodie Adoptio in Germania non amplius frequentatur, licet in sola Germania Imperium Rom. æternitatem suam conseruet, & LL. Romanæ, ut jus scriptum & fundamentum Imperii, valeant, *Arthur. Duck. de autor. J. Rom. L. 11. c. 2. n. 5. n. 19.* Augustissima Domus Austriaca non opus habuit Adoptionis subsidio, sed ultra IV. jam secula auspiciatiss. matrimoniorum fecunditatibus Imperio Cæsares peperit. Electorum verò ac Principum dignitates non ad filios adoptione factos, sed ex toro legitimo natos transferuntur. Extra Germaniam quoque adoptio nusquam gentium ad successionem neque arbitrariam, neque hæreditariam regnorum quicquam valet. Aliàs enim Hispaniarum Rex, qui jamjam fatis concessit, prole carens, una adoptione omnium populorum & Regum deliberationes & consilia, quibus successor tantarum opum & tot provinciarum in utroque Orbe jacentium investigabatur, facile potuisset eludere.

VII. Privatæ familiæ & successiones quamquam in liberos adoptivos non minus, quam naturales transire adhuc hodie possint; tamen admodum rarò illud fit, quoniam adoptio propemodum tota in desuetudinem abiit. Extat quidem exemplum arrogationis in hac urbe solenniter factæ, sed parùm memorabile, & satis sinistrum atq; infelix. Nihilominus nulli dubitamus, quin unusquisque per adoptionem sibi ritè filium facere possit, quia desuetudo leges non mutat, *arg. l. 27. C. d. Te-*

flam. Otiosam tamen materiam nostra atate mihi videtur tractare, qui adoptionem tot commentariis jam olim illustratam & tritam, usu autem ferè incognitam, recoquere sustinet. Longe utiliorem & seculo convenientiorem me operam navaturum confido, si Unionem prolis, adoptioni præ ceteris affinem, qua privigni à vitrico aut noverca in jus com̄unium liberorum accipiuntur, brevi disputatione consideravero, hoc in ea maxime probaturus, de quo præcipue dubitatur, unionem Prolis etiam sine Prætore in gratiam Prolis unitæ consistere.

VIII. Originem suam unio prolis juri non scripto seu consuetudini debet, quæ non tantum omnia jura gentium, sed etiam multa jura civilia introduxit. *Jus enim patriæ potestatis moribus receptum l. 8. pr. d. His qui sui. Moribus ab initio bonorum administratio prodigis interdicta l. 1. pr. d. Cur. Fur.* Olim moribus femine ab omnibus officiis civilibus ac publicis remota *l. 12. § p. d. Jud. Morib⁹* ad inventa pupillaris substitutio *l. 2. pr. d. Vulg. subst. Moribus donatio inter conjuges prohibita. l. 1. d. Don. int vir.* Ius feudorum ex moribus compilatum, *Clar § feudum q. 2.* Ad easdem & quidem juris Civ. consuetudines unio Prolis referenda est. Quanquam enim statuta & leges nostri temporis expressam unionis faciant mentionem, & eam disertè admittant, non tamen eam constituerunt, sed tantum confirmarunt usu populi receptam & comprobârunt. Statutum Francofurtense & Wormatiense recenset *Jacob. Rick, d. Union, Prol;*

Procl. c. 4. n. 1. c. 6. n. 8. 14. & passim Moguntinum Id. c. 5. n. 2. Idque in Camera confirmatum docet *Gail. 11. O. 125. n. 7.* Iuliacense *Rick. d. c. 5. n. 3.* Freyburgense *Id. c. 6. n. 18.* Longè plurium Statutorū meminit *supr. in Praef. laudatus Dn. Zepperus de Union. Procl. in f.* Sed hæc omnia non nisi regulis includerunt, & ad certam formam redegerunt unionem Proles diu ante illa statuta à majoribus longo usu, cujus initii memoria non extat, inventam & ad posteros propagatam.

IX. Quam ob rem ex quotidiano usu necessitas Prætoris in unione Proles æstimanda est, non ex lege scripta, quæ adoptiones introduxit, & certa forma, solennitatibus ritibusque instruxit, quibus deficientibus & adoptio ipsa expirat, quia non inventæ sunt in favorem proles adoptivæ, sed ad substantiam adoptionis. Idcirco qualibet adoptio sine Magistratu, arrogatio sine Principe vitiosa est, nec valet, quanquam adoptati eam valere desiderant §. 1. *J. l. 2. pr. ff. d. adopt. nisi à Principe cõfirmetur l. 38. d. 1.* At unio Proles sine Prætore non indiget confirmatione Principis, sed suis viribus constat; modo prolem unitam juvet, in cujus favorem tota unio concepta et orta est, & per inveteratam consuetudinem Germaniæ adolevit & crevit. Omnes quidem Juris Antistites in eo conspirant, unionem Proles sine Prætore irritam esse, nec valere contrariam consuetudinem, *Gail. 11. d. Obs. 125. n. 11. Rick. c. 3. n. 64.* Intelligendi tamen sunt omnes, quatenus nocet unio proli unitæ, quia uno ore
faten-

fatentur omnes, & sententiam suam declarant, Prætores ceterasq; unionis solennitates propterea tantum adhiberi, ne proles lædatur vel damnū sentiat. Illi enim jus à natura quæsitum in bonis parentum præmortuorum injurioso & præpostero pacto parentum superstitem tolli & auferri nequit.

X. Generalis itaque consuetudo est, unionem Proles sine Prætores ab unita prole posse accusari, rejici & rescindi, non tamen à prole tempore unionis nondum concepta, multò minus à cognatis vel affinibus. Id quod omnes Dd. qui modo in hanc quæstionem inciderunt, constanter asseverant, ut infra id pluribus ostendemus. Constat idem satis ex fine, quem unio proles habet, & cujus solius obtinendi causâ Prætor adhibetur, nimirum ut Conjuges unientes & proles unita in majore pace & concordia vivant, *damis sic desto friedlicher und einiger besammen leben und ihre gemeine Kinder desto williger und leichter mit einander auferziehen mögen. Stat. Francof. ap. Rick. c. 4. n. 1.* Prætor igitur, minister & conciliator concordie, unionem proles etiam privatim compositam semper amabit & tuebitur, quatenus concordie vinculum est, & proli unitæ prodest. *Ad officium enim Prætoris spectat lites diminueri l. 21. in f. d. Reb. Cred.* Et ob nullam aliam rationem adhibetur Prætor in unione proles, quam ut concordiam inter conjuges & fratres stabiliat, & omnes læsionum causas excludat. Quas si parentum ipsorum providentia & fides excludit, valet etiam

etiam Unio Prolis sine Pratore. Id enim cavere inprimis Pratorem decet, ut in omni pace successio parentum ad posteros devolvatur, nec altercationis cujusdam, maxime inter fratres, oriatur occasio, l. 6. §. 2. in f. C. d. bon. qua lib. Necessario igitur Prator ratum habebit, quod privati sine Pratore ad dirimendas contentiones ipsimet inter se pangunt & faciunt. Nam quod tenetur quis facere, si factum non esset, id magis cum factum est, probare cogitur, Carpz. L. V. R. 6. n. 7. Rick. d. Union. Pror. c. 3. n. 10.

XI. Sed Adoptio sine Pratore vel Principe semper iniqua est & invalida, l. 6. l. 8. C. d. Adopt. quia non ad privatam Conjugum vel fratrum concordiam, sed publicam familiarum propagationem inventa est. Publicè enim interest, ordinum familiarumque dignitatem salvam esse. l. 1. §. 13. d. Inspec. ventr. Ideo etiam omnis adoptio in comitiis & conventibus publicis per populū jure antiquo fiebat, l. 2. in f. C. d. Adopt. vel in collegio Pontificū, Cic. pro Dom. c. 13. lege curiata, Tac. Hist. l. c. 15. Nec pertinebat ad eas personas, quæ comitiis interesse non poterant. Femina igitur nec arrogare, nec arrogari poterat, quia cum feminis nulla comitorum communio est. Quid enim femine cum concione? Val. M. L. 3. c. 8. n. 6. Conf. Hahn. ad W. de Adopt. n. 4. Ob eandem causam nec pupillus arrogationis capax erat, sed vesticeps solus, id est, pubes, Gell. Noct. Att. L. V. c. 19. Adoptio itaque est actus publicus, cujus substantia consistit in publica cognitione. Unio autem prolis ab omni ævo suo fuit pactum privatum,

B

cujus

cujus finis est concordia domestica prolis unitæ;
& quod etiam sine Prætore valet, si proles unita
in eo acquiescat.

XII. Quanquam autem generali consuetudine
in Germania unionem Prolis receptam esse testen-
tur Dd. communiter, *Vinn. ad rubr. l. d. adopt. in f.*
Carpz. L. 5. R. 6. n. 5. Gail L. 2. O. 125. n. 1. adeo ut vi-
deatur probationis onus ei incumbere, qui asserit, in
aliqua civitate vel loco Germaniæ unionem Prolis
non posse constitui, *arg. l. 5. pr. d. probat.* tamen
contrarium potius existimamus, quod ei, qui in uni-
one Prolis se fundat, & ex illa hæreditatem af-
fectat, antè omnia consuetudo suæ provinciæ pro-
banda sit, *l. 31. d. legib.* quemadmodum etiam Ca-
mera Imperialis ita decidit 22. Nov. 1538. *Wollen*
die gemelten Appellanten zu recht gnug darthun und bes
weisen/ das zu zeiten in adlis angezogenen Leibgedings der
Gebrauch und Gewohnheit gewesen sey die Einkindschafft
aufzurichten/ das solches gehöret werden soll fürters dar-
auf zu geschēhen/ was recht ist. Besf. d. jur primogen. c. 5.
§. 29. add. Klock. tom. 4. consil. 85. n. 64. 65. At qui
probavit, unionem prolis in sua civitate moribus
invaluisse, eo ipso quoque videtur probasse, unionem
prolis sine Prætore in gratiam Prolis unitæ con-
sistere, donec mos contrarius ostendatur: quia om-
nes unionis Interpretes in eo consentiunt, ipsam
unionem & omnes ejus solennitates in favorem
Prolis inventas esse; maxime si unio Prolis pactis
dotalibus vel nuptialibus inserta sit, quæ bonæ
fidei sunt, *§. 29. d. act. l. un. §. 2. C. d. R. U. A. & pro-*
pterea

pterea legem ex conventionē accipiunt, l. 7. § 5. d. pact. l. 1. §. 6. de pos. l. 23. d. R. J. & de conjugum quoque mutua ſucceſſione ſine ullo Pratore cavere ac diſponere poſſunt, infr. c. 2. §. 17.

CAPUT II.

Demonſtrat

Ex Natura Unionis Proliſ, eam
conſiſtere & ſine Pratore.

SUMMARI.

1. Definitio Unionis Proliſ.	12. Teſtamenti factiōnem ad-
2. Eſt pactum matrimonii,	mit,
3. Liciti.	13. Uti Statutum Marchicum,
4. Secundi.	14. Arrogatio, Monafterium,
5. Obligat Conjuges,	15. Pacta dotalia, crimina.
6. Sine Pratore,	16. Tranſfert hereditatem,
7. Non Prolem,	17. Ut alia Pacta,
8. Niſi autoritate Pratoris,	18. Sine Pratore valentia.
9. Licet Proles conſenſerit,	19. Privignos ſucceſſores con-
10. Niſi mutam faciat.	ſtituit.
11. Reſcinditur ob laſionem.	20. Eſt ſtricti Juris.

§. I.

Unio Proliſ eſt pactum Conjugum, quo pri-
vigni communibus liberis in ſucceſſione exaequan-
tur. Ex hujus definitionis brevitare at-
que compendio elucet natura Unionis, & quam ne-
ceſſitatem Pratoris habeat. Unio Proliſ eſt pactum,
ideoque conventio duorum, l. 1. §. 2. d. Pact. l. 3. pr.
d. Pollic. nec poteſt fieri ab uno conjuge, ſed ab utro-
que

que, *Rick. c. 6. n. 59.* Adoptio vero est actus unius, ut emancipatio, manumissio. Unio Proles est *pa-ctum* Juris Civilis, non scripti Germanorum, *supr. c. 1. §. 2.* quod & pure & in diem & sub conditione, uti omnia *pa-cta*, fieri potest, §. 2. *d. V. O.* Adoptio autem est actus legitimus Juris Rom. qui nec diem nec conditionem recipit, *l. 77. d. R. J. c. 50. eod. in 6. l. 4. & c. d. Accept.* Unio est *pa-ctum*, nec *pa-ctas* unitasque personas egreditur, *t. 1. C. Int. al. act. l. 38. pr. d. V. O.* Sed Adoptio est actus solennis & publicus, & universam familiam afficit & communicat.

II. Unio Proles est *pa-ctum Conjugum*. Fieri tamen etiam à sponsis potest ante matrimonium, sed inest conditio, si matrimonium sequatur, cuius accessio *pa-ctum* unionis est. Francofurti ad Moenum Unio Proles non nisi ante matrimonium, vel in ipsis nuptiis constitui potest. *Rick. c. 4. n. 1.* Sed hoc est Statutum istius loci proprium, non consuetudo communis, qua matrimoniis jam dudum contractis unio Proles potest accedere. *Pa-cto* enim concordiae inter conjuges liberosque non temere locum denegare oportet. Sin autem constitutum est in aliqua provincia de Unione Proles non nisi ante matrimonium componenda, ea tamen non incipit, nec consummatur, nisi post matrimonium. Repudio igitur, quo sponsalia resolvuntur, omnis ubique Unio proles vitiat. At matrimonio secuto subsistit, licet illud divortio dirimatur, *l. 191. d. V. S.* Quod enim rite actum, conservatur, licet casus postea eveniat, à quo non potuit incho-

inchoari, c. 73. d. R. J. in 6. l. 85. §. 1. ff. eod. l. 2. d. Itin. act. priv. Nec adventitii casus computandi sunt, l. 6. Qui & a quib. man.

III. Quod si matrimonium incestum sit, vel contra voluntatem parentum initum, vel alias ipso jure nullum, Unio prolis eodem vitio collabitur. Neque enim divortio tale matrimonium dirimitur, sed vitio suo corrumpitur. Quippe divortium est separatio voluntaria, arg. l. 2. pr. d. Divort. Matrimonia vero nefanda ex necessitate Legum etiam in vitis Conjugibus dissolvuntur, ita ut nunquam videantur conjuges fuisse. Ergo etiam Unio Prolis irrita est, licet Prætor accesserit & omnes solennitates adhibuerit.

IV. Nemo enim Unionem Prolis contrahere potest, nisi cōjuges, & ne conjuges quidem, nisi ambo vel alteruter saltem ad secundum matrimonium transeant, & ex matrimonio primo superstites liberos habeant. Nisi enim sit proles privigna, quæ vitrico vel novercæ uniatur, unio intelligi nequit. Quamobrem extinguitur quoque unio prolis, si omnes privigni moriatur, neq; reviviscit aut conservatur per liberos cōmunes, quoniam liberi naturales ad successionem parentum suorum non uniuntur, sed nascuntur, & proinde sui etiam hæredes dicuntur. E contrario dummodo proles privigna superfit, constat unio, licet conjuges unientes nullam prolem communem suscipiant. Potest enim etiam Unio Prolis à conjugibus ætatis decrepitæ celebrari, in quibus spes & fons generandi exaruit,

in ipso articulo mortis, nullo licet concubitu fe-
cuto, perinde ut legitimatio per subsequens ma-
trimonium. Nam diximus in definitione, quod
Unio Proles exæquet privignos communibus li-
beris. Hæc autem exæquatio fieri potest, licet
communes liberi non sint, dummodo privigni
succedant vice liberorum communium. *Dn. Zep-
per. de Un. Pro. n. 9. & seqq. add. Muscul. d. success.
condem. membr. 3. class. 1. n. 124. seqq.*

V. Unio Proles obligat (1) Conjuges pactos
(2) Prolem privignam unitam. (3) Ceteros pri-
vignos non unitos, (4) Liberos Communes. Con-
juges sine Prætoris factis efficaciter obligantur suo
consensu, quia Conjugum donationes quidem, non
tamen pacta lex prohibet. Et quanquam nover-
ca privigno in mariti potestate constituto æque
donare prohibeatur, ac marito ipsi, *l. 3. §. 4. d. Don. int.
Vir & Ux*, & ideo noverca pecuniosa privignum
inopem non videatur unione proles locupletare
posse, tamen hæc donatio, si qua in unione proles
conspicitur, incipit demum à tempore mortis &
soluti matrimonii, quia in sola successione privi-
gnus communibus liberis exæquatur. Omnes
autem donationes inter ipsos Conjuges, quæ diffe-
runtur in casum soluti matrimonii vel morte vel
divortio, valent, *l. 60. §. 1. d. l.* Ideo etiam mortis
causa donationes inter eos receptæ sunt, *l. 9. inf. l. 10.
n. pr. d. 1.*

§ VI. Quoniam igitur unio Proles Conju-
ges obligat sine Prætoris, nec Prætor in conjugum,
sed

ſed Proliſ uniendæ gratiam adhibetur, ideo nec conjux unus contra voluntatem alterius ab unionē Proliſ ſine Prætoris privatim facta recedere poteſt, nec jus conjugii & proliſ unitæ conſeſſum & oblatum pœnitentiâ infirmare. Teſtamenta quidem reciproca unus invito altero revocare poteſt, quia in iis ambulatoria eſt voluntas uſque ad vitæ ſupremum exitum, l. 4. d. adim leg. l. 32. §. 3. d. Don. int. vir. At in pactis quod ſemel placuit, amplius diſplicere non poteſt, l. 75. d. R. J. c. 21. 33. eod. in ſ. l. 5. C. d. O. & E. Contrario ambo conjuges mutuo conſenſu unionē proliſ etiam publica Prætoris autoritate ſubnixam & confirmatam reſcindere etiam privatim, & ſine Prætoris poſſunt. arg. l. 35. l. 153. d. R. I. l. 86. d. Solut Rick. c. 10. n. 33. Prætor enim adhibetur tantum, ne proles unionē lædatur, quod metui nequit unionē reſciſſa. Tum enim omnia in priſtinum ſtatum reſtituuntur, in quo erant ante unionem, l. 24. §. 4. d. Min.

VII. Præter Conjuges unio etiam prolem unitam & non unitam obligat, illam, ut permittat conſuſionem bonorum parentis & vitrici vel novercæ, & iis jus ſuccedendi tribuat, qui illud alias non habebant, quia tantum affines ſunt; hanc, ut abſtineat a jure ſuccedendi cum unita prole in bona communis parentis, cui renuntiavit, unionem fratrum comprobando. Et in eo convenit unio adoptioni. Qui enim ſemel in eam conſenſit, poſtea diſſentiendi facultatem non habet, l. 3. d. Adops Rick. c. 9. n. 36. Sed ad prolem obligandam unio

unio prolis sine Prætoris nihil omnino momenti habet, quia conjuges suo contractu se, non prolem obligare potuerunt, *arg. et. C. Ne. fil. pro patr. l. 83. pr. d. V. O. l. 65. in f. d. fidejuss.*

VIII. Proles igitur ab unione sine Prætoris semper potest resilire, nec valet ulla consuetudo contraria, *Gail II. O. 125. n. 11. supr. e. 1. §. 9.* Magnum enim detrimenti ac læsionis periculum, si privignus locuples a vitrico vel noverca paupere uniatur. Et ad omnem fraudis suspicionem declinandam Prætor est necessarius. Nec sufficit nuda Prætoris præsentia aut Prætoris confirmatio autoritas, sed requiritur plena causæ cognitio, an unio honesta sit expediatq; proli unitæ, ut in arrogatione, §. 3. *d. Adopt.* Et quanquam in aliis causis pronior esse debeat Prætor ad consentiendum patri, *l. 7. §. 2. d. Reb. cor. qui sub tut.* quia plerumque pietas paterni nominis optimum consilium pro liberis capit, *l. 22. §. f. ad L. J. d. Adult.* tamen hic prætorem meminisse oportet, non solum patrem unire, sed etiam novercam odii plenam concurrere. *Femina enim immoderata atque intemperantes, plerumque novis maritis non solum res filiorum, sed & vitam addicunt, l. 22. vs. Servi in f. C. d. Adm. tut.* Curabit igitur, ut omnem excludat dolum, nec quidquam novercalium delinimentorū causa peragendum admittat, ne iis corruptus pater prolem infeliciter uniat. Maxime autem si mater vitrico nubens uniat, intentissimam Proles curam agere Prætorem oportet, & cogitare, *plerumque ipsius femina adversus commoda*

commoda propria laborare consilium, l. 4. C. d. Sponsal.
 & vitrico inducto inductam etiam censerī nover-
 cam. Femina enim immoderata atque intemperantes
 plerumque novis maritis non solum res filiorum, sed &
 vitam addicunt, l. 22. v. servi in f. C. d. admin. tut. l. 1. C.
 ubi pupill. educ. Carpz. P. 2. C. 11. d. 42.

IX. Et quamvis filius Unioni Proli sine Præ-
 tore consentiat, & parenti promittat, se nolle eam
 rescindere, tamen illa promissione non obligatur,
 quia successionem in bonis parentum vivorum fi-
 lius pacto privato nec augere, nec imminuere, nec
 repudiare potest, arg. l. 1. d. Hæred. vend. l. 18. d. Acquir
 Hæred. l. 3. d. R. J. nec querelæ in officiosi testamēti renun-
 tiare, nisi post mortem patris, cum Querelam mo-
 vere potest. Quippe nec testamenta nec instru-
 menta dotalia, quibus filius subscribit, se ratam
 habiturum voluntatem paternam, jus successionis
 mutare possunt. Privatorum enim cautio legum auto-
 ritate non censetur, l. f. d. sui & leg. Diff. Clar. §. testam. q.
 43. n. 3. Quod si tamen filius sua manu se exhære-
 dem scripsit, nocet ei omnino exhæredatio, & ad
 querelam Inofficiosi movendam, & ad bonorum
 possessionem contra tabb. petendam. l. 8. §. 6. d. B. P.
 contr. tabb. non quia iis renunciavit, sed quia ex-
 hæredationem scribens videtur ejus causam ag-
 noscere, & confiteri, se ingratum filium esse. Jure
 tamen hodierno nec filius exhæredationem, patre
 dictante, scribens obligatur, nisi causa quoque
 exhæredationis adjecta sit, ex N. us. c. 3. Brunn. ad
 d. l. 8. n. 4. f.

C

X.

X. Si vero Proles unita post mortem parentum manet in unione sine Pratore, & eam comprobat, amplius improbare nequit, nisi minor sit 25. annis, vel alius cui jura succurrere solent. Tum igitur convalescit unio sine Pratore consensu prolis; uti consensu filii corroboratur testamentum patris invalidum & inofficiosum, *l. ff. l. s. §. 1. C. d. Inoff. test.* non ex testamenti virtute, sed ex voluntate ejus, qui juri suo renunciare potest, *l. 41. d. Min. N. 136. c. 1.* & injuriam sibi illatam remittere *§. f. d. Injur.* Ita etiam qui iudici extraneo sponte se submittit, jurisdictionem ei conciliat, *l. 1. d. Jud. Gail. l. O. 48. n. 4. Mysf. Cent. 11. O. 18.* Ceterum Proles communis, quæ post unionem Proles privignæ contractam nascitur, obligatur unione Proles etiam sine Pratore celebrata, quoniam de illius læsione Prator quærere non potuit. Neque enim proles communis tempore unionis in rerum natura fuit, *§. 8. d. Har. quæ ab int. l. 6. pr. inf. d. Injust. vapp.*

XI. At proles privignæ etiam postuma, licet tempore Unionis adhuc in materno utero delitescat, Unione sine Pratore non obligatur, quia pro nata habetur, quoties de commodis ejus quæritur *l. 7. l. 26. d. Statu bon. l. 7. d. suis & leg.* Ergo conceptis non minus quàm natis privignis prospicere Prator debuit, ne per unionem jus successionis imminuant. Ex quo apparet (1) omnem unionem Proles sine Pratore à privignis ut irritam & vitiosam accusari posse. (2) Aliquam Unionem Proles etiam à Pratore confirmatam rescindi posse à privignis,

vignis, si vel in legitima se laesos, vel aliud damnum enorme passos esse probare potuerint. Neque enim Prætoris factum juri derogare oportet, l. 1. §. 1. d. fer. neque negligenda Prætoris causa unionis commissa est, sed fideliter exploranda, l. 8. §. 17. d. Transact. Diff. Rick. c. 10. n. 6. 7. & putat legem 2. C. d. Resc. vend. hic locum non obtinere, quia unio species transactionis est. Sed transactionem quoque ex d. l. 2. rescindi posse æquior sententia est, Mynsing. Cent. 6. O. 91. Heig. P. 2. 9. 9.

XII. Hinc etiam manifesta fit æquitas unionis, quam consuetudo non permittit temerario impetu colligari, sed circumspicte, Prætoris adhibito, & omni damno à Prole privigna declinato. Ex duabus autem præcipue causis Unio Proles Juri videtur esse contraria (1) quia testandi facultatem viventibus adimit; Neque enim pactum unionis contrario testamento circumveniri potest *Bets. d. jur. primogen. c. 5. §. f. Klock. tom. 4. consil. 85. n. 65. per l. 75. d. R. J. c. 21. 33. eod. in. 6. supr. §. 6. add. Rick. c. 10. n. 14. & seqq. Muscul. d. success. convent. membr. 3. class. 1. n. 135.* (2) successionem pacto tribuit. Utrumque à juris ratione abhorret. Et quidem quod ad primum attinet, certa est juris regula, pacto testamenti faciendi libertatem neminem sibi auferre posse, l. 15. C. d. Pact. nec æterna societate libertatem de supremis judiciis quenquam sibi posse constringere l. 52. §. 9. Pro soc. ipsum Principis beneficium iniquum fieri, si auferret testamenti factio- nem homini sana mensis, l. 43. pr. d. Uulg. & pup. subst.

XIII. Ceterum hæc regula est Juris Civ. ut tota materia testamentorum, & ex lege & consuetudine contraria multas exceptiones patitur. Sic Jure Marchico ex vetusta consuetudine, qui conjugem & 5. liberos habet, necessitate constringitur unum femissem hæreditatis Conjugi, *Const. Joach. I. Elect. tit. von Erbfällen zwischen Eheleuten apud Kobl. in accur. declar. ejusd. q. 1. n. 2. alterum liberis relinquendi, N. 18. c. 1. neque legitimam legatis aut fideicommissis onerare potest l. 32. C. d. Inoff. Test. neq; portionem Statutariam Brunn. ad l. un. ff. Und. Vir & Ux. n. 12. 13. Confer. Id cent. 3. decis. 23. n. 12. & seqq. Jure Civ. donatio omnium bonorum valet, l. 3. C. d. Revoc. don. l. 5. C. d. Inoff. don. l. 35. §. 4. C. d. Don. Sua enim quibusque rei moderator est, l. 21. C. Mand. & iniquum ingenitibus hominibus non esse liberam rerum suarum alienationem l. 2. Si à par. quis man. Sed per hanc quoque omnium bonorum donationem factio testamenti eripitur. Qui enim bona non habet, nec videtur hæredem habere posse. l. 28. d. Vulg. & pmp. subf.*

XIV. Per arrogationem quoque, cujus germanam esse unionem prolis consentitur omnes, testamenti factio tollitur, & testamenta facta infirmantur, §. 4. *Quib. mod. test. inf.* quia arrogatus cum capite fortunæ quoque suas in arrogantis familiam transfert, l. 11. §. 2. d. B. P. secund. tabb. Nec monachi reprehenduntur, sed laudantur à Pontificibus, licet testamenti factionem sibi ademerint. *Ingressi enim monasteria ipso ingressu se suæque dedicant Deo, nec ergo de his testantur, utpote nec domini rerum, autb. ingress. C. d. SS. Eccl. N. 76. pref.*

XV.

XV. Cur igitur Unio Proliſ in vituperationem caderet, quod ad concordiam inter conjuges ſtabiliendam iis testamentorum ſolicitudo interdicit? utiq; cum & in pactis dotalibus quam plurimum testamentorum libertas conſtringatur. Imo unusquisque ſuo ſcelere, perduellione, hæreſi, magia etc. testamenti factionem ſibi poteſt adimere *Lauterb. ad ff. Qui teſt. fac. li. C.* Quis ergo unionem Proliſ accuſaret, cum idem hic conjuges honeſte agunt, quod facinoroſi in delictis ſuis turpiter patiuntur? Præterea reſpondemus, Unione Proliſ factionem testamenti non auferri, ſed reſtringi. Etiam qui omnia bona donavit, & nihil ſibi reſervavit, ſed multum æris alieni conſlavit, hæreditatem poteſt relinquere, *l. 11. d. V. S.* Et conjuges qui unierunt prolem, testamento ſucceſſores ſibi pleniffimos ſcribere poſſunt, dummodo illos inſtituant, ad quos per unionem proliſ hæreditas perventura eſſet. Quippe etiam parentes liberos, liberi parentes neceſſario ſibi hæredes facere debent, ſi rite & ſecundum LL. teſtari velint. *Neque enim quiſquam in teſtamento ſuo cavere poteſt, ne leges in eo locum habeant. l. 55. d. Leg. 1.*

XVI. Alterum quod unioni Proliſ objicitur, eſt non majoris difficultatis. Pacto ſucceſſio transferri nequit, & ex eo inſtrumento nulla naſcitur actio, in quo contra bonos mores de ſucceſſione futura in-terpoſita fuit ſtipulatio, cum omnia, qua contra bonos mores vel in pactum vel inſtipulationem deducuntur, nullius momenti ſint, *l. 4. C. d. Inuſ. ſtip.* Hæreditas enim vi-

dentis

ventis non est in rerum natura, l. 1. d. Her. vend., nec pactis est obnoxia, sed vel testamento defertur extraneis, vel lege cognatis, l. 5. C. d. Pact. conv. Et turpitudine pacti de successione futura in eo versatur, quia votum captanda mortis continet, quod improbabile, l. 11. C. d. Transact. Proinde stipulatio hoc modo concepta, si heredem me non feceris, tantum dare spondes? inutilis est, quia contra bonos mores est, l. 61. d. V. O.

XVII. Iterum certis exceptionum finibus hæc regula moderanda est. Nam (1.) Licet de hæreditate hujus vel illius inspecie pacisci nequeam, tamen in genere hæreditates mihi obventuras tibi possum promittere, l. 2. §. 2. Pro Soc. (2.) Princeps successorem sibi non minus pacto, quam testamento constituere potest, Gasl. II. O. 127. Ex quo apparet pactum de successione nulla naturali turpitudine laborare. Et hæc sunt pacta illa confraternitatis, Erbverbrüderungen/ quorum exempla sunt apud Limu de J. Publ. L. IV. c. 8. n. 161. & seqq. Conf. Illustr. Dn. Cocceji J. Publ. c. 26. §. 1. & seqq. Huc etiam pertinet Ganerbinatus, unde Gan (i. e. gemeint) Erben/ quorum mentio fit in O. C. P. II. tit. 13. Conf. Id. d. c. 26. §. 17. (3) Militibus in prælio de hæreditate pacisci licet, l. 19. C. d. Pact. (4) Pactum valet, si is, cujus de hæreditate paciscimur, consentiat, & usq; ad mortem in eo consensu perseveret, l. f. C. d. t. (5) Pacta familiæ jurata Jus primogenituræ, & hæreditatis constituunt. D. Cocceji J. P. c. 27. §. 8. (6) Pacta dotalia, de successione mutua Conjugum sunt

sunt legitima, *Gail. II. O. 126. n. 3. Myns. Cenz. II. O. 35. n. 10. Lauterb. ad ff. d. Pact. lit. R. Conf. Vinn. d. Pact. C. 19. Besf. d. jur. primogenitur. c. 8. §. 10. Barthol. Muscul. d. Success. conventional. class. 1. membr. 1. conclus. 3.* Quorum dotalium vel saltem nuptialium pactorum pars & accessio plerumque est unio proliæ.

XVIII. Quemadmodum igitur pacta nuptialia de successione mutua Conjugum valent etiam sine Præatore, ita & unio Proliæ sine Præatore constat. Magna quidem differentia patet inter pacta conjugum de sua tantum successione, & unionem proliæ, qua conjuges de tertii, privignorum, successione paciscuntur. Verum enim vero hæc differentia cessat, si dicamus, uti jam diximus, Unionem Proliæ sine Præatore solos Conjuges obligari, non prolem privignam, nisi ipsa velit & acquiescat in unionem minus solenni. Porro & hoc considerandum est, Unionem Proliæ ad ea tantum bona pertinere, quæ proles unita expectat a parente, non quæ jam accepit. Neque enim adventitia, neque castrensia bona in unionem Proliæ veniunt, sed sola profectitia & cetera, de quibus Conjuges in ultima voluntate disporre potuissent, *Rick. c. 7. per tot.* Adeo ut licet Præator unionem Proliæ confirmaverit, tamen ea non ultra extendatur. Quippe tueri Præator per unionem jus cuique Proliæ quæsitum debuit, non eripere, nec injuriam comminisci, *l. 1. §. 1. Quodvis aut clam.* Quod si tamen alimenta proli unitæ uniens præstat, ex æquitate Ususfructum in patrimonio Proliæ

Prolis nanciscitur, *Barthol. Muscul. d. success. cond. membr. 3. class. 1. n. 23.*

XIX. Hæc omnia ex ipsa definitione sponte fluunt. Unio enim prolis privignos communibus liberis non in omnibus, sed in sola successione exæquat, ut non uni conjugi, ex quo nati sunt, sed utrique, perinde ut liberi communes, succedant. At vero in adventitiis & Castrensis succedere non possunt, quia ea jam habent. Neque communibus liberis in omni successione privigni exæquantur, sed in sola successione Conjugum. Ex unione enim Prolis jus succedendi tantum nascitur proli unitæ, ut vitrico vel novercæ possit succedere, non comprivignis unitis, *Rick. c. 6. n. 47. Besf. d. c. 5. §. 30. nisi aliud actum, Rick. d. c. 6. n. 56.* Quod ordinatio Moguntina expresse docet, *Germanische Rinder / vermöge der Einkindschaft / sollen untereinander nicht erben / noch die Einkinds Veredung über väterlich und mütterlich Erbschaft würcen / es wäre dann in der Einkindschaft ferners erkläret / / und mit Erlaubnis zugelassen. Rick. c. 7. n. 6.* Nam pactis causaque cognita restringi & extendi unio Prolis potest, & pro tota successione & pro ejus parte fieri, *Id c. 6. n. 76.*

XX. Uti autem cetera Pacta ob dolum, metum, errorem, ætatem, læsionem immodicam rescinduntur, ita etiam Unio Prolis. Neque refert, Prætor accesserit, an defuerit. Nam prætoris confirmatio non excludit justas querelas. Si tamen Prætor adfuit, Unio prolis iniqua per restitutionem

nem in integrum rescindenda est: alias ut per se
 invalida contemni a privignis potest, *arg. l. ii. C. d.
 pr. d. & al. reb. min.* Uti etiam cetera pacta & sti-
 pulationes stricte interpretanda sunt, nec ultra vo-
 cem pacifcentium extendenda, *l. 99. pr. d. V. O.* I-
 ta non minus Unio Prolis, sive Prætoris auspicio
 contracta fit, sive illo careat. Prætor enim non
 mutat naturam pacti, sed totum ejus officium eo
 pertinet, ut indemnitati Prolis unitæ consulat.
 Quod si tamen pactis dotalibus, ut assolet, unio
 Prolis inferatur, bonæ fidei naturam induit, *supr.
 c. 1. §. f.*

CAPUT III.

Demonstrat

*Ex solennitatibus Unionis Prolis, e-
 am & consistere sine Præto-
 re.*

SUMMARIA.

1. Rationes solennitatum.	7. Actus insinuatur.
2. Causa cognoscitur.	8. Præcedit tutoris autoritas.
3. A Præto-
re.	9. Cognatorum consensus.
4. Non suspecto.	10. Inventurium.
5. Decretum.	11. Ad indagandas facultates.
6. Scribitur.	12. Finis harum solennitatum.

§. I.

Quia Unio Prolis contra naturam pa-
 storum vulgarium (1) de hereditate dispo-
 nit, *supr. c. 2. §. 16. & seqq.* (2) testamenti facultatem
 D adimit

adimit, c. 2. §. 12. (3) non tantum Conjuges pacificentes, sed etiam unitam Prolem obligat, (4) nec à solis parentibus, quorum affectum nullus extraneus vincit, verum etiam à vitrico vel noverca conficitur, quorum animus privignis solet esse infensus; propterea non absolvitur nudo consensu Conjugum, sed solennitatibus certis & circumspeditionibus contra omnes dolos & injurias quasi armatur, ne Proles privigna, cujus in favorem Unio Prolis concepta & tot solennitatibus ab injuriis metuendis emunita est, damnum incurrat. Ubi enim plus periculi ac fraudis pertimescitur, majore cautione ac providentia opus est. Ideo etiam in testamentariis successioneibus, quia tot astibus & machinamentis obnoxia sunt, res per testium solennitatem ostenditur, nec duo testes sufficiunt, sed amplior numerus & accuratior subtilitas requirenda est, ut per ampliores homines perfectissima veritas reveletur, l. f. C. de fideic.

II. Prima igitur & maxime necessaria in Unionione Prolis solennitas est causæ cognitio *supr. c. 2. §. 8.* quæ ceteris solennitatibus & originem præbet, & fundamentum substernit. Quomodo autem causæ cognitione adoptio & Unio Prolis conveniant vel differant, *videb. c. 4. & 5. infr. Conf. Rick. c. 6. n. 14.* Inprimis facultates utriusque conjugis oportet excutere & curare, ne specie unionis alter in alterius possessiones involet, & illis insidiosè contra bonos mores inhiet, *Carpz. L. V. R. 6. n. 20.* Alioquin enim Unio Prolis dissociabit animos, non uniet,

uniet; & quod amoris vinculum esse debebat, seditionis atque odii causa fiet, idem velle, eandem hæreditatem concupiscere, *sen. d. Ir. L. III. c. 34.*

III. Non tamen sufficit privata causæ cognitio: Sed publice magistratus Unionem Proliæ explorare & inquirere debet. *Ubicunque enim causa cognitio est, ibi Prætor desideratur. l. 105. d. R. 7.* Nec arbitrorum autoritas in Unione quicquam valet. Licet enim *compromissum ad similitudinem judiciorum redigatur, & ad finiendas lites pertineat, l. 1. d. Recept. qui arb. tamen privatorum consensus judicem non facit eum, qui nulli præest iudicio, nec quod is statuit, rei iudicata continet autoritatem, l. 3. C. d. Jurisd.*

IV. Quemadmodum autem *Consul vel Præses* sua autoritate *apud semetipsum adoptari potest, l. 3. d. Adopt.* ita etiam si privignus magistratum gerat, causam unionis suæ cognoscere, & se vitrico vel novercæ & comprivignis, non tamen comprivignos sibi per unionem obligare potest. Econtrario si vitricus Prætor sit, suo consensu Unionem Proliæ non corroborat, quia omnis Prætor de sua causa cognoscens, & jus sibi dicens suspicione laborat, *l. 10. d. Jurisd. l. un. C. Ne quis in sua causa jud.* Ab alio igitur Prætoze Unio Proliæ, quam Prætor molitur, cognoscenda est, *Rick. c. 9. n. 14.*

V. Causa cognita, & utilitate unionis perspecta, Prætozem decreto eam approbare & confirmare oportet. *Quæcunque enim cause cognitionem desiderant, per libellum expediri non possunt, neque nudo rescripto aut subscriptione Principis absolvuntur,*

tur, sed decretum requirunt, *l. 9. §. 1. d. Off. Procons. l. 71. d. R. 7.* Non tamen opus est, ut prætor tantis ambagibus in decreto unionis utatur, quantas immani formula præscribit *Rick. c. 6. n. 76.*; sed sufficit, si declaret, se autoritatem in Unione Pro-
lis contrahenda interposuisse. Tum enim omnia solenniter ac rite videntur peracta esse, donec probetur contrarium, *arg. §. f. d. fidej. §. 12. 17. d. Inus-
stip. l. p. C. d. Contrab. stip.*

VI. Nequaquam autem viva voce Prætor Unionem Pro-
lis confirmare potest, sed scripturâ decretum comprehendere debet, ut æterna docu-
menti autoritas ad probationem supersit. Vox enim momento perit; sed *scripta ferunt annos.* Solent etiam plurima Unioni pacta & leges su-
peraddi, quæ oblivione consumerentur, nisi scri-
ptura memoriæ conservaret, *Rick. d. c. 9. n. 30. &
seqq.* Scripti tamen errore vel mendacio veritas rerum gestarum, si aliunde probari possit, mini-
me vitiat, *l. 6. §. 1. d. Off. Praef. l. 1. C. plus val. quod ag. l. 2. C. d. Emanc. l. 17. C. d. Pact. l. f. C. Quæ res pign. obl.* Interdum quidem plus valet scriptura, quam veritas, *l. 19. in f. d. Usufr. leg.* Sed non nisi propter inopiam probationum, *l. 30. in. f. d. Testam. tut. l. 7. §. 2. d. supell. leg.*

VII. Porro ut eo plus autoritatis publicæ ad Unionem Pro-
lis conferatur, instrumentum e-
jus actis publicis insinuandum est. Sic enim illa publica fide semper constabit, nec injurias priva-
tæ manus incurret. Si privatim custodiretur, fraudi

fraudi locus pateret amplissimus, & improbitas vitrici vel novercæ, vel ipsius prolis ingrata, ascribere falsa, delere & eradere vera posset. Prætor autem uti incorruptus unionis explorator, ita ejusdem fidelissimus custos est. *Gail. II. O. 125. n. 7. 8. Carpz. L. V. R. VI. n. 23.* Proinde nec testes Unio Prolis desiderat, *Rick. c. 6. n. 36.* Nam *superfluum est privatum testimonium, cum publica monumenta sufficiant, l. 31. C. d. Don. l. 18. 19. C. d. Testam.*

VIII. Causæ Cognitionem Prætoriam præcedere vel comitari debet tutoris autoritas vel Curatoris consensus, in cujus potestate Proles unienda continetur, *infr. c. 4. §. 10.* Et quidem tutoris præsentis autoritas statim intervenire debet, *Post tempus vero vel per epistolam interposita autoritas nihil agit, §. 2. d. aut. tut.* Nec tutor per se nomine pupilli Unionem Proles comprobare potest, sed ipse pupillus infantiam egressus consentire debet. *Rick. d. c. 6. n. 28.* Quamvis enim hodie tutores nomine pupillorum omnia soleant peragere, *Frantz. Ex 3. q. 4. in f.* tamen excipiuntur cum Unione prolis hæreditatis aditio, *l. 5. C. d. J. delib.* & ad eam *Brunn. n. 2.* arrogatio, *l. 5. ff. l. f. C. d. Adopt.* ceterique actus legitimi, *l. 123. d. R. J. donatio, l. 22. d. admin. tut.* Procuratoris constitutio, *l. 11. C. d. procur.* Sufficit tamé ad unionem consensus prolis tacitus, *Rick. c. 9. n. 4.* Pro infante tutor solus consentit, *arg. l. p. in f. C. d. Emanc.*

IX. Ad augendas solennitates, præter auctoritatem tutoris, consanguineorum utriusque partis

tis presentia & comprobatio accedat, oportet, *Rick. d. c. 9. n. 5. Carpz. L. V. R. 6. n. 17. Gail. II. O. 125. n. 5. 8. Befold. delib. Jur L. 1. n. 34.* Argumentum tamen, quod Dd. in hac solennitate adhibenda ab arrogatione ad unionem trahunt, non valere videtur. In arrogatione enim tantum propterea cognatorum consensus efflagitur, quia per eam læduntur, & à successione legitima excluduntur, *l. 39. ff. l. 2. C. d. Adops. j. l. 7. ff. cod.* Quod in unione metuendum non est, quia (1) non pertinet ad bona proli quæsitæ, in quibus solis proles unita hæredem habere potest, (2) Licet de iis quoque bonis concepta sit, tamen non excludit parentem prolis, autorem unionis, qui solus proximus successor est, nisi proles liberos habeat, qui perinde succedunt, ac si unio facta non esset.

X. Ultima solennitas summæ quidem utilitatis, non tamen semper necessitatis, in Unione Prolis non minus quam in aliis negotiis, in quibus vires patrimonii indagandæ sunt, adhibetur, Confectio nimirum Inventarii, *Rick. c. 6. n. 40.* Ultimo eam loco reservavimus, quia ejus omissio Unionem Prolis non vitiat, sed tantum suspectam reddit, nisi Statuta locorum inventarium conscribi diserte jubeant, uti Statutum Freyburg. Unde eigentlich im Glauben erkundiget und aufgeschriben werden/ was zeitlichen Guts jedes Kind von Ihren Eltern habe/ es sey liegendes oder fahrendes/ *Rick. d. l. n. 41.*

XI. Tanta igitur necessitas inventarii non est in unione Prolis, quâta in administratione tutelæ.

1æ. Tutor enim qui repertorium non fecit, dolo fecisse videtur *l. 7. pr. d. admin. tut. & quasi suspectus cum infamia remouetur l. f. §. f. C. arbit. tut.* quia inventarium est caput atq; fundamentum rationum reddendarum, *Carpx. P. III. C. 33. d. 7. n. 4.* ad quas omnis tutor obligatur, licet paterno testamento contrarium cautum sit *l. 5. §. 7. d. adm. tut.* Nullus igitur tutor ad gestionem admitti potest nisi facto inventario, *Ord. Pol. 1577. Tit. 32. §. 3.* Ast in unione non quæritur de rationibus reddendis, sed de successione privignis communicanda. Quod si tamen Comprivigni uniantur, necessario utriusque parentis facultates investigandæ sunt, & repertorio consignandæ, eorumque inæqualitas per constitutionem præcipui corrigenda est, ut opulentiori comprivigno plus tribuatur, quam inopi, nec ex detrimento alterius alter fiat locupletior *Stat. Worm. ap. Rick. c. 4. n. 1.*

XII. Has soleunitates adeo necessarias, & in utilitatem uniendæ Proliæ singulariter excogitatas repudiare Conjuges in Unione Proliæ non possunt, licet sacramento fidem suam obstrinxerint, imo licet ipse Prætor consenserit. *Paçtio* enim *privatorum juri publ. non derogat. l. 28. pr. l. 38. d. Paçt. l. f. d. suis & leg. l. 5. §. 7. d. adm. tut. nec aliter Prætorem judicare oportet quam legibus aut moribus prædictum est, pr. d. off. jud.* Nec sacramentum admittitur in alterius injuriam, vel violationem legum *l. 5. in f. C. d. LL.* Se quidem Conjuges etiam sine solemnitatibus Unione Proliæ obligant, adeo

adeo ut unus invito altero eam non possit rescindere *supr. c. 2. §. 5. & 6.* Proles tamen unita, dummodo solennitas, vel una saltem deficiat, totam unionem Proles ut irritam & vitiosam aspernari, & in solidum suo Parenti succedere, aliosque ex unione Proles successuros excludere potest *Carpz. L. V. R. 6. n. 24.* Convalescit autem Unio Proles sine Prætoris & sine ullis solennitatibus celebrata, si vel Princeps eam ad Conjugum preces confirmet *l. 38. d. adopt.* vel proles unita ratam habeat. *conf. infr. C. 6. §. 13. & seqq.* Constat enim solennitates recensitas omnes unum eundemque finem habere, incolumitatem Proles. Quando igitur unio sine Prætoris & sine solennitatibus proli felix ac salutaris est, Prætor adfuisse videtur, quia nihil aliud agere potuisset, quam quod actum est. *vid. l. 1. §. 10. d. op. nov. nunt.*

CAPUT IV.

Demonstrat.

*Ex Convenientia inter Adoptionem
& Unionem Proles, hanc valere
& sine Prætoris.*

SUMMARIA.

1. Convenit Unio Pr. Adoptioni.	7. Cadit in dementes.
2. Utraque successionem tribuit.	8. In Utrumque sexum, in Spadones.
3. Neutra Sanguinem, immunitatem.	9. Requirit causa cognitionem.
4. Veros Liberos.	10. Curatoris consensum.
5. Feuda, Fratres.	11. Est voluntaria Jurisdic.
6. Utraque 7. Civile.	

§. I.

§. I.

Comuni sententia & assensione Dd. Unio Prolis nulli Juris Civ. materiæ quam Adoptioni habetur similior. Ambas omnia prope modum tenere communia iisdemque regulis gubernari vulgo asseritur. *Besold. Thesaur. Pr. Voc. Einkindschaft.* Ideo nec mirum, quod pleriq; sine omni discrimine illud ad substantiam & fundamentum Unionis efflagitent, ut Prætor interveniat, nec ullam Unionem Prolis sine Prætoře consistere putent, quia viderunt, nullam sine Prætoře adoptionem valere. Eandem igitur necessitatem Prætoris, quam in adoptione deprehendimus, argumentum nimis præcox ad unionem Prolis transulit. Quod ut discutiamus & materiæ utriusque fines ac terminos rite separemus, in hoc quidem capite primum convenientiam adoptionis cum Unione Prolis considerabimus. In proximo autem subjungemus differentias, ut non tantum constet, quæ communia cum Adoptione Unio Prolis habeat, sed etiam quæ sibi propria. Utrique haud dubie manifestum fiet, plura esse & majora, in quibus adoptio cum Unione Prolis differat, quam in quibus cum eadem conveniat; & accidentia quidem utriusque materiæ convenire, naturam autem penitus discrepare, ideoque argumentum infirmissimum imbecillimumque esse, quo per adoptionem naturam unionis probare contendimus.

E

II.

II. Utraque (1) tam unio Proles, quam adoptio tribuit jus succedendi, §. 2. l. p. C. d. *Adopt.* §. 4. d. *Exher. lib.* §. 14. d. *her. qua ab int.* quanquam in hac prima convenientia multæ dissimilitudines delitefcant. Nam (a) filius adoptivus soli patri succedit, non matri, quia per adoptionem nulla mater fit, nisi ex indulgentia Principis. At unitus Conjugi utrique succedit. (b) Adoptio tribuit mutuam successionem, ut & pater filio, & filius patri succedat. Sed unio tantum proli unitæ successionem tribuit, non vitrico unienti, nisi expresse id conventum sit. (γ) Arrogatus habet spem succedendi non soli patri, sed etiam avo & omnibus ceteris agnatis: Sed unio Conjuges Unientes non egreditur, (δ) Arrogans, non uniens, filium per emancipationem & exhæredationem à successionem remove, & excludere potest l. 8. §. 15. d. *Inoff. test.* §. 3. d. *adopt.*

III. Neutra (2) nec adoptio nec unio necessitudinem Cognationis vel sanguinis infert, l. 23. d. *adopt.* Jura enim sanguinis naturalia Jure Civ. nec dirimi nec conciliari possunt, l. 8. d. R. 7 §. f. d. *Leg. agn. tut.* §. 11. d. *Her. qua ab. int.* l. 8. d. *Cap. min.* licet Prætoris autoritas intervenerit, l. 2. §. 1. d. *usufr. ear. rer.* Neutra (3) immunitatem generationi liberorum concessam vindicat. Licet enim quinque vel plures liberos adoptaveris aut univeris, tamen nec a tutela nec aliis muneribus excusationem tibi LL. indulgebunt. *pr. d. Excus. l. 2. §. 2. d. Var. §. excus.*

IV. Neutra (4) legatum tibi sub conditione si liberos habueris, acquirere potest, quia testator naturales & legitimos, non fictos liberos, quales per adoptionem & unionem fiunt, intellexisse videtur *l. 76. d. Cond. & Dem. l. 51. in f. d. Leg. II.* Neutra (5) fideicommissarias substitutiones liberis factas evertit. Si enim pater liberos suos rogat, ut post mortem hereditatem alteri cuidam relinquat, semper videtur quidem hanc tacitam adjecisse conditionem, si sine liberis decesserint, *ne videatur alienas successiones propriis autepone* *l. 30. C. d. fideic. l. 102. d. cond. & dem.* verostamen & naturales liberos hac conditione tacita comprehendisse creditur, non umbram & imaginem liberorum, quam unio Proles & adoptio habent.

V. Neutra (6) Jus revocandi donationem *ex l. 8. C. d. Revoc. don.* tribuit, ne donator leges eludere, & liberalitates ad suum arbitrium libidinemque infirmare possit *Rick. c. 9. n. 27.* Neutra (7) feudorum successionem communicat, nisi & Princeps & agnati omnes consentiant *l. 4. C. d. Emanc. Rick. d. c. 9. n. 33.* Neutra (8) fratres facit, sed tantum liberos *l. 7. C. d. Har. inst.* Utraque (9) tam nepotum quam filiorum gradus in successione constituit *§. 5. 6. d. Adopt.* Quemadmodum enim privignos filiis, ita privignorum filios nepotibus per unionem Proles exaequamus.

VI. Utraque (10) est Juris Civ., adoptio scripti, Unio non scripti, *supr. c. 1. §. 8.* Pertinet igitur ad solos cives Rom. non deportatos, vel peregrinos.

nos. Quamobrem exilium vel unientis vel uniti est modus, quo Unio Proles extinguitur, quia exul neque successorem habere, neque succedere potest, *l. 1. C. d. H. J.* sed patriam potestatem & omnia Jura civitatis amittit, *l. 17. in f. d. Pœn. l. 15. d. Interd. & deport.* Si tamen plenissimè in integrum restitua- tur, etiam Unio Proles reviviscit, §. 1. *Quib. m. jus patr. pot. solv. l. 1. C. d. Sentent. pass.* Pro deportatis hodie habentur banniti, & ad triremes vel aliud opus publicum perpetuò condemnati, *Brunnem. ad d. l. 1. in f. C. d. H. J.* nonrelegati, §. 2. *quib. mod. jus patr. licet in perpetuum, l. 7. §. 3. d. interd. & Deport.* & cum infamia, *l. 5. §. 2. d. extraord. cogn.*

VII. Utraq; (11) & in cœcas personas cadit, nam cœcus unire & uniri potest, uti adoptare & adoptari, *l. 9. d. Adopt.* Sufficit enim oculos mentis intendere, licet corporis visus defecerit. Imo (12) ne dementia quidem vel infantia, quæ furori comparatur §. 10 *d. Inur. Stip.* Unionem Proles vel adoptionem impedit. Nam & infans & propterea furiosus quoq; uniri & adoptari possunt, §. 3. *d. Adopt. l. 42. ff. eod.* Eorum enim consensum supplet curato- rum autoritas.

VIII. Porrò (13) Uterque sexus uniri potest & adoptari, *l. 21. d. adopt.* uti (14) proles castrata non minus unionis, quam adoptionis capax est. At ex contrario (15) homo castratus nec unire potest, nec adoptare. Spadones verò (16) tam adoptare possunt, §. 9. *d. Adopt. l. 2. §. 1. l. 40. §. f. eod.* quam unire, *arg. l. 14. in f. d. Manum. vind. l. 39. §. 1. d.*

J. dor.

§. dot. l. 6. pr. d. Lib. & post. Nec refert spado natus an factus sit, l. 128. d. V. S. Nam licet non minus capitale sit spadonem facere, quàm castrare, l. 4. §. f. l. 5. ad L. Corn. d. Sic. tamen solis castratis interdictum est matrimonium, non spadonibus, quibus non erepta sunt membra genitalia, sed corrupta.

IX. Utraque (17) requirit causæ cognitionem, *supr. c. 3. §. 2. ne qua calumnia, ne qua fraus, ne quis dolus asbibeatur, Cic. pro Dom. c. 14.* In Adoptione tamen longè major causæ cognitio necessaria est, quàm in Unione. In hac enim id tantùm inspicitur, ne successio iniqua tribuatur, nec matrimonium, quod proles unita vel habet vel sperat, aliquid detrimenti accipiat. At in Adoptione non tantùm bona investigantur, sed etiam ætas tam adoptantis quàm adoptati, & facultas generandi, & rario dignitatis, *Cic. d. l. c. 13. inf. c. 5. §. 4.* Præcipuè (18) pupilli vel minoris tam arrogatio quam unio sollicitissimam causæ explorationem desiderat, §. 3. d. Adopt. l. 2. C. cod. *Ineuntis enim ætatis inscitia senum constituenda & regenda est prudentia. Cic. Off. l. c. 34.*

X. Ad utramque igitur (19) præter consensum pupilli vel minoris etiam Tutores vel Curatores maturiore iudicio consentire debêt, l. 8. d. Adopt. *supr. c. 3. §. 8.* Et si parentes ipsi, qui adoptant vel uniunt, adhuc minores sint, etiam horum Curatores oportet consentiant. Nec sufficit in Unione consensus matris, quamvis liberorum tutelâ legitimam administraverit. Jubetur enim tute-

iam deponere, statim ac secundas nuptias contrahat. *N. 94. c. 2.* Et licet post secundas nupt. in tutela perseveret, tamen non habetur amplius pro tutore, sed pro spoliatrice, nec succedit impuberi filio, *l. 6. C. ad SC. Tert.* Et quanquam ante nuptias secundas Unionem Proles possit contrahere, tamen hæc valere non incipiet, nisi post secund. nupt. supr. *c. 2. §. 2.* Nec fraudis suspitione mulier caret, quæ de secundo cogitat matrimonio, & unionem, secundi matrimonii actum, celebrat. Pater autem secundam Uxorem ducens, liberos suos Novercæ in unionem dare potest, sine tutoris cujusdam auctoritate, quia ipse optimus filiorum consiliarius est, *l. 22. §. f. ad L. J. d. Adult.*

XI. Utraque (20) extra judicium fieri potest, ut actus voluntariæ jurisdictionis, *l. 2. d. Off. Proconf. l. 36. d. Adopt.* Ubicunque enim Prætor judicandi gratiâ consistit, is locus recte jus dicitur, licet domi vel in itinere, hoc agat, *l. 4. in f. d. in serrog. in jud.* Quamvis autem privato loco utraque fieri possit, tamen publicam Magistratus auctoritatem utraque desiderat. Et in adoptione quidem Prætor vel Princeps est necessarius ad substantiam actus, in Unione ad utilitatem Proles. Adoptio igitur nunquam valet, sine Prætore, unio aliquando, si Proli conducatur, per *l. 6. C. LL. v. infr. c. ult. §. 12.*

CAP. V.

Demonstrat

Ex Differentia inter Adoptionem & Unionem Proles hanc valere etiam sine Præatore.

SUMMARIA.

1. Adoptio sola	8. Est actus unius.
2. Tribuit patr. potestatem.	9. Locum facit peculio.
3. Est propria masculorum,	10. Finit tutelam pristinam,
4. Qui genere nequeunt.	11. Nasituri non adoptantur.
5. Naturam imitantur.	12. Cælebs adoptat, non unit,
is, Coram quo magistratu
adoptio fiat
6. Conciliat agnationem, nobilitatem,	13. Unionis diversa natura.
7. Tutelam, successionem legimam.	

§. I.

Convenientias inter unionem Proles & Adoptionem ꝛꝛ. corrasit *Rick. c. 9.* quarum paucas majoris momenti excerptimus, plures ipsi adjecimus, plurimas, ut supervacaneas, omisimus. Neque enim operæ pretium videtur esse iis immorari, quia non ad adoptionem & Unionem solas pertinent, sed aliis innumerabilibus materiis communes sunt. At differentia plurimum ad substantiam cognoscendam faciunt, & quasi ex medulla intimioris naturæ delibantur. Et harum 15. exiguissimi ponderis proposuit *Rick. d. l. n. 38.* Longe & graviores & numerosiores adjiciemus, præter eas quas superioribus Disputationis membris

bris jam exposuimus passim, ut fines utriusque manifestos pangamus, & argumentum, quod ab Adoptione ad unionem trahitur, elidamus & refutemus. Illud enim unicum est, quod Dd. habent ad probandam necessitatem Prætoris in Unione Proles, quia, inquirunt, perpetua Prætoris necessitas est in Adoptione.

II. Prima & præcipua differentia, fons ac parens multarum, in eo consistit, quod Adoptio modus sit acquirendi patriam potestatem *pr. d. Adopt.* Ideo privatim fieri nequit, sed publicam magistratus auctoritatem desiderat. Nam & ceteri modi, quibus patria potestas inducitur, publici sunt. Matrimonia enim in conspectu Ecclesiæ fiunt. Oblatio Curiaë erat publica. Ceteræ quoque legitimations per Rescriptum Principis solenniter & publice firmantur. At per Unionem Proles nulla patria potestas, sed successor tantum acquiritur, qui & per pacta constitui potest *supr. c. 2. §. 17.* & per Donationes *l. 35. §. 4. C. de Don.* & per ultimas voluntates, quæ omnia sine Præatore consistunt. Quanquam autem proles unita non sit in vitrici vel novercæ unientis potestate, tamen & alimenta necessaria & reverentiam illi exhibere debet *Rick. c. 8.* Imo etiam sine unionem venerationem conjugum parentum præstare oportet.

Μητέρα δ' ὡς τῆνα τὴν μητέρα ἔχουσα βᾶται, Ptoeyl. v. 169.

III. Hinc fluit (2) quod soli masculi adoptare possint, non feminæ (quia ne naturales quidem liberos in potestate habent) nisi minus plene, & in solatium orbitatis, & ex indulgentia Principis

§. 10. d. Adopt l. 29. §. 3. d. Inoff. test. l. 5. C. d. Adopt.
At unio Prolis fit semper ab utroque sexu. Est enim pactum utriusque Conjugis, nec tam ad solatium orbitatis tendit, quam ad firmamentum concordiae, nec indiget autoritate Principis, sed Pratoris, & sine Pratore etiam valet, quatenus proli salutaris est.

IV. Adoptio (3) est procreationis naturalis subsidium, & ea deficiente demum incipit. Quamobrem cognoscitur, num forte minor 60. annis sit, qui arrogat, quoniam magis de liberis naturaliter procreandis cogitare debet, nisi valetudo impediatur. §. 2. l. 17. §. 2. d. Adopt. Nov. Leon. 26. Hoc est Jus Adoptionis, ut is adoptet, qui neque procreare jam liberos possit, & cum potuerit, sit expertus. Cic. pro Dom. c. 13. Sed unio Prolis est procreationis videntis comes, & etiam ab adolescentulis ac bene valentibus contrahi potest, quod est contra Jus adoptionis Cic. d. l. c. 14.

V. Adoptio (4) naturam imitatur, & eos filios nobis facit, quos per naturam filios habere potuissimus, l. 6. d. adopt. Ergo nec majorem minor adoptare potest, nec aequalis aequalem, §. 4. d. Adopt. Cic. d. c. 13. in f. Sed plena pubertate adoptans adoptatum debet praecedere, l. 40. §. 1. d. Adopt. Hoc vero in unione non attenditur. Nam saepe accidit, ut novercam esse minorem privigno. Hunc igitur unire potest, quia non fit per unionem filius, sed successor & haeres. Potest autem succedere senex juveni, pater filio, turbato ordine mortalitatis, l. 15. pr. d. Inoff. test. F VI.

VI. Adoptio(5) conciliat novas agnationes, veteresque extinguit, l. 3. pr. d. Cap. min. l. 23. d. Adopt. & (6) impedit matrimonium, §. 1. 2. 3. §. d. Nups. d. l. 23. in f. Non unio, §. 8. d. s. l. 34. §. 2. d. R. N. Arrogatio (7) tribuit adoptato nobilitatem & dignitatem patris adoptivi,

Et fit adoptiva nobilitate tuus. Ovid. Fast. IV. 22.

quia familiam communicat, ita tamen ut filius adoptatus dignitatem patris naturalis vel suam non amittat. Manet enim Senator & Senatoris filius, licet à plebejo adoptetur, l. 35. d. Adopt. l. 5. §. d. Sen. l. 4. C. d. Decurion. At per unionem privignus neq; dignior, neque nobilior fit, sed in familia sua totus manet. Idcirco nec (8) minimam capitis diminutionem unitus patitur, quæ in adoptione plena & arrogatione semper contingit, quia est familiæ mutatio, §. 3. d. Cap. demin. Per arrogationem (9) testamentum arrogati fit irritum, §. 6. Quib. mod. test. infirm. nisi militare sit, §. p. d. Milit. test. l. 22. 23. ff. eod. At post Unionem testamentum uniti manet integrum.

VII. Per Adoptionem (10) acquiritur jus tutelæ & successione legitime, §. 2. d. Leg. agn. succ. l. 13. d. adopt. junct. pr. d. Leg. agn. tut. Non per Unionem Prolis. Vitricus enim quamvis tutor esse possit, l. 32. §. 1. d. Adopt. tamen non est legitimus. Et licet privigno succedere possit, tamen non ex lege succedit, l. 7. C. Comm. de success. sed vel ex pacto, vel ex testamento privigni, vel ex quasi pupillari substitutione, Carpz. P. III. C. 8. d. 13. Adoptatus (11) est suus

ius hæres, §. 2. d. Her. qual. & diff. & (12) rumpit testamentum paternum, §. 1. Quib. m. test. inf. & (13) habet querelam inofficiosi, pr. d. Inoff. Non unitus. Adoptatus (14) exhæredari potest, §. 3. d. Adops. non unitus. Hic (15) succedit ex unione duobus, adoptatus uni. Adoptantis enim uxor non fit mater per adoptionem, l. 23. d. Adops. Adoptio (16) solvitur tota per emancipationem l. 13. 14. d. t. At in Unionem emancipatio plane non cadit.

VIII. Adoptatus (17) non solum adoptanti succedit, sed omnibus ejus agnatis usque ad septimum gradum l. 4. pr. d. Grad. At unio paciscentes non egreditur t. t. C. Int. al. act. Nec avis succeditur ex Unione, nec fratribus unitis, quia est Unio Proles, non unio fratrum aut cognatorum (eine Einlindschafft nicht aber eine Einbrüderschafft oder Vaterschafft Dn. Zepp. d. Disp. De Unione Proles n. 31. 34.) Adoptio (18) est actus unius, & ab uno resolvi potest §. 3. 8. d. Adops. unio autem est actus duorum, nec nisi ab utroque parente rescinditur c. 21. 33. d. R. J. in 6. l. 75. ff. cod. l. 35. 153. d. t. l. 80. d. Solut. l. 5. C. d. O. & A. adeo ut alterutro Coniuge mortuo, poenitentiae facultatem superstes non habeat.

IX. Adoptio (19) locum facit peculiis, & adventitiorum, quæ filio post adoptionem obveniunt, Usufructum addicit patri adoptivo §. 1. per quas pers. cuique Non unio Rick. c. 9. n. 49. nisi pro alimentis, supr. c. 2. §. 18. in f. Adoptatus (20) cum capite fortunâ quoque suis in familiam & domum alienam transfert l. p. §. 2. d. B. P. sec. tabb. Unitus &

caput sui Juris, & bona sui arbitrii uti habuit, ita retinet. Arrogato (21) vere & quasi pupillariter substituitur *pr. §. 1. d. Pup. subst.* Vid. tamen *l. 10. §. p. d. Vulg. & pup. subst. l. 22. §. 1. d. Adopt.* Nunquam unito. Adoptatus (22) testamentarium tutorem accipit *§. 3. d. Tut. non unitus.* Potest quidem uniens privigno tutorem constituere testamento; ille tamen non ex testamento, sed confirmatione tutor fit, *l. 4. d. Confirm. tut.* & potius in rem, quam in personam videtur datus esse *l. 4. d. Test. tut.*

X. Arrogatio pupilli (23) finit omnes tutelas *§. 4. Quib. m. tut. fin.* Unio nullas. Ideo (24) arrogari pupillus nequit, nisi omnes tutores confenserint, ne eis invitis aut ignorantibus adimatur tutela. *Quod enim omnes similiter tangit, ab omnibus comprobetur, c. 29. d. R. J. in 6.* Sed in Unione Prolis sufficit consensus tutoris unius *l. f. C. d. auctor. prest.* Tutor vitricus (25) pupillum unire potest, quia (26) etiam post unionem pupillo unito rationes reddere cogitur; sed adoptare eundem non potest, nisi ex indulgentia Principis *l. 32. §. 1. d. Adopt.* ne rationibus reddendis se subtrahat, *l. 17. pr. d. 1.*, quia per adoptionem pater factus ad rationes filio adoptivo non obligatur.

XI. Uniri (27) soli privigni possunt. Adoptari omnes cives, etiam liberi naturales, *l. 12. d. Adopt.* Uniuntur (28) etiam nascituri *arg. l. 7. 26. d. Stat. hom.* Adoptantur soli nati, quia adoptio, ut actus legitimus, pure & statim fieri debet, neque diem neque conditionem recipit *l. 4. d. accept. l. 77. d. R. J.*

d. R. 7. c. 30. d. R. 7. in 6. Virgo (29) adoptare nequit §. 10. d. Adopt. Nov. Leon. 27. Unire potest, quia & uxor & noverca esse potest l. 6. 7. d. R. N. Vid. de Uxore Virgine Disp. Inaug. Viri Ampliff. atque J. C. i. s. s. Dn. Herm. Meieri, Senatoris in patria mea Eminentissimi. Adoptio (30) ægre admittitur, si liberi naturales super sint, ne aut illorum, qui iustis nuptiis procreati sunt, diminuatur spes, aut adoptatus minus percipiat, quam dignum erat eum consequi l. 17. §. 3. ff. l. 3. C. d. adopt. At unio concipi non potest, nisi alteruter saltem conjux liberos naturales habeat.

XII. Adoptio (31) potest fieri in coelibatu l. 30. d. Adopt. non unio. Adoptio (32) est duplex. Arrogatio fit principali rescripto §. 1. d. Adopt per sacrum oraculum §. p. d. t. l. 6. 8. C. cod. Adoptio filii fit coram magistratu inferiore, apud quem plena legis actio est, l. 4. ff. l. 1. C. d. Adopt. At unio proliis est simplex, & semper coram iudice inferiore expediri potest. Adoptionis confirmatio (33) neque imperii est, neque jurisdictionis, sed specialis concessionis, & ab eo solo magistratu fit, cui nominatim hanc facultatem lex tribuit l. 6. §. 2. d. Tut. Idcirco apud Proconsulem, etiam in ea provincia, quam sortitus non est, adoptio celebrari poterat l. 30. §. 1. d. Adopt. quia ubique extra Romam voluntaria jurisdictione gaudebat l. 2. pr. d. Off. Procons. Sed apud legatum Proconsulis, adoptare nemo poterat, ne quidem in ea provincia, quam sortitus erat d. 2. §. 1. l. 3. d. t. nisi ipse Proconsul absentiae necessitatem haberet l. 17. §. 1. d. Man. vind. Tum enim poterat legato omnem jurisdictionem suam mandare l. 5. d. Off.

d. Off. Procons. *Rosin. Antiq. L. VII. c. 44.* At unio est Jurisdictionis ordinariæ, & ab omni judice vel prætorè competente confirmari potest, & valet etiam sine Pratore, si Proles velit. Introducta enim est ex J. Germ. non scripto, seu consuetudine supr. c. 1. §. 8. nec uni magistratui speciatim & diferte mandata, sed omni Pratori generaliter taciteque commissa.

XIII. Tantas, tam varias inter Unionem Pro-
lis & Adoptionem differentias qui accurate observa-
verit, non amplius existimabit, Unionem Pro-
lioni fere in omnibus convenire, cum tamen
perpetuum earum discrimen sit, quia naturam pe-
nitens diversam habent, nec nisi in accidentiis pau-
cis conveniant. Ita nec feuda sunt, nec feudis ori-
ginem dedere, quæ in id allegari solent, etsi quid si-
mile feudis habeant, ut militiæ Rom.; Clientelæ,
fœdera inæqualia, Veterum coloni vel homines aut
actores &c. quæ accurate recenset *Illustr. Dn. Coccejus*
in Hypomn. Feud. tit. 1. th. 6. & th. 13. inf. tit. 11. th. 10. Neq;
enim ullum in toto Jure aut rerum universitate oc-
currit negotium, quod ita separatum atq; distinctum
à ceteris sit, ut non in uno vel altero saltem necessi-
tudine & cognatione cum aliis jungatur. *Ipsis vir-
tutibus vitia consinia sunt, & perditis quoq; ac turpibus ve-
ti similitudo est Sen. ep. 120.*

Et mala sunt vicina bonis; Errorè sub illo

Pro vitio Virtus crimina sepe tulit. Ovid. Rem. v. 323.

Quis autem ideo virtutum pulchritudinem cum
vitiis deformitate confunderet?

CAP.

CAP. VI.

Demonstrat

*Ex ipso officio Prætoris, Unionem
Prolis validam esse etiam
sine Prætoris.*

SUMMARIA.

1. Prætor necessarius	9. Rerum Ecclesiasticarum, feu-
di, Emphyteuseos,
2. Ad causam cognoscendam,	10. Fundi dotalis &c.
3. Vel solennitatem addendam.	11. Privilegium favorabile.
4. Adoptio sine Prætoris non va-
let.	12. Prætor de unione cognoscit,
ut proli consulat.
5. Nec ceteri actus solennes pu-
blici.	13. Sententia Rickii.
6. Unio sine Prætoris valet,	14. Besoldi.
7. Si finem suum sine Prætoris
obtinuit,	15. Jætorum Tubingensium.
8. Ut alienatio prædiorum pupil-
larium, alimentorum,	16. Bremensium.
	17. In dubio benignius, & ut a-
ctus valeat, respondendum est.

§. I.

Nondum acquiescimus, licet per totam
hactenus Disputationem, quod Unio Prolis si-
ne Prætoris consistat, probaverimus, sed in hoc ul-
timo Cap. singulariter officium Prætoris intuebi-
mur, & ostendemus, Prætoris necessitatem sempiter-
nam & absolutam in iis tantum negotiis esse, quæ
publica sunt, & ad quorum substantiam autoritas
publica intercedere debet. Ubi autem ad solam
personæ alicujus securitatem & incolumitatem Præ-
tor adhibetur, ibi necessitas Prætoris est privilegi-
um

um, quod in gratiam & favorem personæ constituitur, nec in odium ejus detorqueri potest, l. 6. C. d. LL.

II. Per Prætorum non intelligimus eum, cujus intra annum olim erat imperium *pr. d. Perp. & temp. act.* sed omnem magistratum, qui honorem gerit §. 7. d. J. N. G. & C. aliisque hominibus præit atque præponitur N. 24. *pres.* qui jus dicit & causas cognoscit l. p. d. J. & J. & cujus summa necessitas est ad Remp. tranquillandam. Parum enim foret jus esse in civitate, nisi Prætor Juris administer & rector suppeteret l. 2. §. 13. d. O. J. Ejus autem officium ad tria dirigitur (1) ne per vim & arma homines suum repiant, sed per judicem modeste reposcant l. 13. *Quod met. l. p. ad L. Jul. d. vi priv.* ne quotidiana tum ultuum occasio generetur l. 176. *pr. d. R. J.* sed sine strepitu per actiones legitimas suum quisque in judicio persequatur *pr. d. Act. l. 51. d. O. & d.* Quæ Jurisdictionis species litigiosa & contentiosa à Dd. appellatur, nec ad propositum hujus Disputationis pertinet, (2) Ut providentia & circumspectio Prætoris per causæ cognitionem fraudes excludat & avertat ab iis negotiis, in quibus magna fraudum suspicio & materia est, & ab iis personis, quæ multis injuriis & circumventionibus sunt obnoxia. *Ubiunque enim causa cognita est, ibi Prætor adferatur l. 105. d. R. J. supr. c. 3. §. 3.* (3) ut negotiis magni momenti & auspiciorum solennium publicam autoritatem ac robur præsentia & confirmatio Prætoris adjiciat. His enim solennitatis causa Prætores adhiberi, lex jubet, ne temerario quodam

dam impetu videantur confecta esse, sed ab homine serio ac deliberabundo.

III. Duo posteriora Prætoris officia sunt voluntariæ jurisdictionis, & hujus loci. Et ad secundum quidem pertinet Unio Proles, ad tertium autem Adoptio, emancipatio, manumissio vindicta, testamentorum, donationum insinuationes, in quibus non ad causæ cognitionem, non ad personæ alicujus defensionem, sed ad substantiam & necessariam actus solennitatem Prætor intervenit. Quanquam enim in his quoque negotiis aliquando causa cognoscatur, ut in arrogatione, §. 3. d. adopt. l. 15. §. 2. & l. seqq. ff. cod. supr. c. 4. §. 9. Et domino minore 20 annis manumittente, §. 4. quib. ex caus. man. non lic. tamen si persona, in cujus gratiam causa cognoscenda est, nullum damnum incurrat, sed emolumentum percipiat, causæ quidem cognitio salvo actu omitti poterit, sed non Prætoris confirmatio, quæ hic ad formam & naturam negotii pertinet. Nemo igitur in his actibus solennibus necessitatem Prætoris evitare potest. Sua quidem privilegia unicuique repudiare integrum est, l. 41. d. Minor. l. 14. §. p. d. Edil. Ed. N. 136. c. 1. non autem publicam negotiis formam detrahere l. 27. l. 45. §. 1. d. R. J.

IV. Adoptio igitur sine Præatore est utrinque nulla & irrita, neque adoptanti filium, neque adoptato Patrem constituit, licet ambo id maxime velint. Vota enim contra LL. eventu carent. Aliquando ne quidem sufficit Prætoris autoritas. Nam ad Arrogationem imperio Principis opus est, etiam ad solennitatem atque sub-

G

stan-

stantiam. Quamobrem uti Adoptio sine Pratore, ita arrogatio sine Principe nunquam valet, nec convalescit, licet vel adoptans, vel adoptatus confirmationem Principis imploraverint, nisi re adhuc integra & utroque vivente id factum sit, supr. c. 1. §. 9. Nam post mortem ejus, qui sine Pratore vel adoptavit vel adoptatus est, jus hæredibus legitimis quæsitum nec princeps auferre solet l. 1. §. 10. & §. 16. *Nequid in loco publ. l. 4. C. d. Emanc.*

V. Emancipatio quoque sine Pratore patriam potestatem non solvit. Aut enim fit ea ex L. XII. Tab. per imaginarias venditiones §. 6. *Quib. m. jus patr.* cum injuriis & alapis *N. 81. pref.* adhibitis non minus 5. testibus, civibus Rom. puberibus, & libripende, coram Pratore, *Rosin. L. IX. c. 10.* aut ex constitutione Anastasiana per rescriptum Principis *l. p. C. d. Emanc.* aut Justiniana, coram judice competente *l. f. C. d. t.* Nec manumissio vindicta sine Pratore quicquam valet. Prator enim ipse vindictam servi capiti imponebat, & ita dicebat. *Dico eum liberum esse more Quiritium Ros. d. l.* Potest quidem omni tempore servus manumitti, etiam die Dominico *l. 3. C. d. Ferriis* & omni loco, etiam extra Pratorium, sine Pratore, non tamen sine Pratore §. 2. *d. Libert. l. 7. & §. d. Man. vind.* Quamvis enim libertas omnibus rebus favorabilior sit, *l. 122. d. R. 3. & Pratores libertatibus favent, l. 3. §. 1. d. Alien. jud. mut.* tamen non intelligitur libertas, nisi rite data sit, ut oportet. Solennitates

lennitates enim manumissionum neque in Domini neque servi favorem conceptæ sunt, sed Reip. causa adjiciuntur. Ergo neuter iis renuntiare potest. Nec donatio ultra 500. solidos valet, licet donator & donatarius conspirent, & ad piam causam donatum sit, nisi donator in conscientiam Prætorum assumserit §. 2. d. Donat. l. 34. pr. l. 36. §. f. C. cod. l. 19. C. d. SS. Eccl.

VI. Nec testamenta sine Prætoribus vel solennitatibus suis consistunt, quamvis & testator & hæres consentiant, quia nemo leges excludere suo testamento potest l. 55. d. Leg. 1. De omnibus igitur negotiis, quæ ad tertium Prætoris officium pertinent, ut solennitatis causa Prætoribus accedat, hæc regula generalis est, ea sine Prætoribus nunquam valere. De illis vero, quæ secundo Prætoris officio continentur, ut causa cognoscendæ gratia Prætoribus adhibeatur, regula contraria locum habet, ea sine Prætoribus semper valere, nisi à persona, in cuius favorem causa cognoscitur, infirmentur. *Quod enim ob gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum c. 61. d. R. J. in 6. ne medicina Juris in venenum degeneret.*

VII. Cum igitur quærimus, quare Prætor in Unione Prolis sit necessarius, & cur nulla Unio Prolis sine Prætoribus valeat; respondebunt omnes, ne proles unita pacto novercali lædatur. *Dadurch zuzeiten die Kinder verunrecht/ beschädiget/ betrogen/ und verkürzet oder beschweret/ ihnen ihr väterlich Erbgauth abgezogen/ auff andere Fremde gewendet ic. Solchem zu be-
G 2
gegnen*

Regnen re. Stat. Worm. ap. Rick. c. 6. §. 14. Sola itaque proles unita unionem sine Prætoris ut irritam accusare potest, quia solius proles causam agit Prætor in Unione, ne quid detrimenti proles accipiat. Hunc si finem Unio Proles sine Prætoris tetigit, valet, uti omnia negotia, quæ sine Prætoris suum finem obtinuerunt, excludunt partes Prætoris tanquam supervacaneas.

VIII. Et hujus rei veritatem infinita Juris exempla demonstrant. Si post opus novum à Prætoris nuntiatum conveniat alicui cum adversario, ut opus faceret, valet conventio. Nec est periculum, ne pactio privatorum jussu Prætoris anteposita videatur. Quid enim aliud agebat Prætor, quam hoc, ut controversias eorum dirimeret? à quibus si sponte recesserunt, debet Prætor id ratum habere l. 1. §. 10. d. Op. novi nunc. Eadem ratio ad Unionem Proles quoque pertinet. Alienationem prædiorum pupillarium sine Prætoris ipso Jure nullam esse, nemo ignorat l. 4. l. 6. l. 12. C. d. præd. & al. reb. min. Non tamen emtor sed solus minor eam ut irritam accusare potest. Quod si non fecit, sed major factus ratam habuit, alienatio sine Prætoris convalescit, i. t. C. si maj. fact. al. fact. Carpz. P. 2. C. 11. d. 30. 31. Transactio de alimentis ultima voluntate relicta, sine Prætoris est ipso Jure nulla l. 8. pr. d. Transact. Solus tamen alimentarius eam rescindere potest. Et transactio sine Prætoris, quæ alimentarii causam meliorem fecit, semper valet. d. l. 8. §. 6. Carpz. P. II. dec. 157. n. 17. Roland, à Valle Vol. 2. Conf. 54. n. 22. Mant. de

vic. de Tac. & ambig. conveni. L. 26. T. 3. n. 10. Vinn
de Transact. c. 6. §. 17. inf.

IX. Alienatio rerum Ecclesiasticarum sine Episcopo & sine consensu totius cleri est irrita & prohibita *can. 52. c. 12. q. 2. Mey. P. 9. dec. 6.* Valet tamen, si Ecclesiæ proficit, *Brunnem. ad l. 8. d. Transact. n. 2. Bartol. ad d. l. 8. §. 6. n. 3. Roland à Valle Vol. 1. Conf. 99. n. 37.* Alienatio feudi vel emphyteusos sine consensu domini directi est illicita, & domino feudum aperit, ad emtorem vero nihil transfert *l. f. C. d. J. emphyt.* Neuter tamen contrahentium à placitis recedere potest, si dominus Vasallum vel emphyteutam novum malit admittere, quam Jure suo uti. Injuriam enim sibi illatam quisque dissimulare & voluntaria oblivione contemere potest *§. f. d. Injur* Uti etiam contractus bonæ fidei, cui dolus causam dedit, ipso quidem jure nullus est, non tamen à decipiente, sed solo decepto rescindi potest *l. 30. C. d. Transact. & manumittens in fraudem creditorum nihil agit pr. Quib. ex caus. man.* Non tamen ipsi licet revocare libertates, sed solis creditoribus *l. 5. C. d. serv. pign. dat. man.*

X. Alienatio fundi dotalis contra L. Jul. ne quidem consentiente muliere valet *pr. Quib. al. lic.* À sola tamen muliere potest rescindi, non à marito vel emtore, si alienatio mulieri utilis sit *l. f. d. J. dot.* Contractus pupillares sine tutoris autoritate non obligant, nisi pupillo proficiant, *pr. d. aut. tut.* Ipsa sententia Judicis contra pupillum sine tutoris autoritate vana est & vitiosa, non tamen
pro

pro pupillo *Mynf. C. 11. O. 36.* Nec mulier J. Sax. sine Curatore contrahere obligationem potest, usque adeo ut consensus Curatoris ad contractum mulieris de forma & substantia & solemnitate necessaria requiratur *Carpz. P. II. dec. 157. n. 22. Berl. P. II. Concl. 17. n. 102. & seqq.* Sola tamen mulier eum contractum ut nullum & frivolum rejiciendi facultatem habet. Alter vero invita muliere à placitis resilire non potest *Carpz. d. l. n. 23. Coler. P. I. decis. 12. n. 37.* Denique Procurator Principis, eo inconsulto, nec transigere, nec alienare, nec hæreditatem adire potest. In gratiam tamen Principis hæc negotia semper consistunt *l. 13. d. Transact. l. 1. §. 2. d. Off. Procur. Cas.*

XI. Ex quibus omnibus certam & indubitam accipimus regulam, ea negotia, quæ ad personæ alicujus favorem & gratiam necessitatem Prætoris vel Principis, vel Curatoris desiderant, esse quidem per se ipso Jure nulla, si privatim sine Prætore contracta sint, semper tamen valere per consensum personæ favorabilis. Quod igitur jam sæpius ante monuimus, idem hic iterum repetere liceat, quia est fundamentum disputationis nostræ: *Quod ad favorem quorundam constitutum est, quibusdam casibus ad lesionem eorum noluerunt LL. inventum videri, l. 6. C. d. LL. Quod ob gratiam alicujus conceditur, non est in ejus dispendium retorquendum c. 61. d. R. J. in 6. Nulla Juris ratio aut æquitatis benignitas patitur, ut, quæ salubriter pro utilitate hominum introducuntur, ea nos duriore interpretatione contra ipsorum commodum*

commodum producamus ad severitatem l. 25. d. LL. Non debes adversus pupillos observari, quod pro ipsis excogitatum est l. 3. §. 5. in f. d. Carb. Ed.

XII. Nec magis in Unione Proliis contra privignos observari debet Pratoris necessitas, quæ pro ipsis ad Unionem Proliis excogitata est. Omnes enim Dd. una voce consentunt, solennitates in Unione Proliis necessarias esse ad securitatem proliis. Ergo omnes etiam, saltem tacite, quam plurimi expresse & diserte ingenueque affirmant, Unionem Proliis sine Pratore ceterisque solennitatibus per consensum proliis convalescere. Et profecto gravis injuria inferretur tam parentibus, qui bona fide uniunt, & norunt, Unionem Prolii saluberrimam fore, quam Prolii unitæ, si cogentur inviti Pratorem & testes semper ad unionem proliis adhibere, eorumque oculis patrimonii sui arcana subicere. *Qui denique tam durum tamque inhumanum est, quam publicatione, pompæque rerum familiarium & paupertatis detegi vilitatem, & invidia exponere divitias l. 2. pr. C. Quand. & quib. quart. l. f. C. d. alim. pup. prest.*

XIII. Neque ulli Dd. qui de Unione Proliis scripserunt, & quos intueri nobis adhuc contigit, adversam vulgaverunt sententiam. Multi quidem simpliciter asserunt, Unionem Proliis sine Pratore nullam esse, nec unientes Pratori renunciare posse, sed intelligunt casum, si proles detrimentum passa ab Unione recedere velit. Contrarium vero casum, si proles in unionem conquiescat

escat, omiserunt. Quotquot autem Unionem Prolis in utraque fortuna contemplati sunt, quatenus Proli vel nocere vel prodesse potest, perseveranter affirmant, Unionem Prolis noxiam sine Prætoris corruiere, innoxiam constare. Licet enim contractus ipso Jure nullus sit, ac forma substantiali careat, proindeque restitutione in integrum non indigeat, quia communi jam jure rescissionem meretur; Si tamen is, in cuius favorem & commodum ille contractus tendit, eum comprobet, jam videtur ipso Jure valere. Ita concludit Ruckius, sedulus unionis investigator. c. 6. p. 101.

XIV. Sic statuit quoque Besold, in Delib. J. E. I. ff. n. 34. in f. Ceterum, inquit, quando actus vel contractus in alicujus favorem requirit certam formam, licet ea neglecta ipso jure nullus existat: si tamen in ejus commodum cedat, & consentiat, cuius favore forma illa & solemnitas introducta est, omnino valere debet. Nam quod in favorem alicujus introductum, in ejus odium minime est retorquendum. Et introducta in unum finem non debent operari contrarium. Hinc si duo Conjuges liberos ex priori matrimonio, & alios, quos sperant, ununt, sed minus solenniter, dictique liberi in priore matrimonio jam nati, ratificent unionem, alii vero, qui ex secundo matrimonio prodire, temporeque hujus Parisificationis nondum in vivis fuere, eandem nullitatis arguant, tunc minime audiuntur, quia solennia unionis in favorem jam natorum liberorum minorennium sunt introducta. Et ita sentiunt Dd. Tubingenses in quodam consilio, ubi quoque attestantur, quod ita in consistorio Ducali aliquoties judicatum fuerit. Sic minores tempo-

re unionis qui fuerunt, majores effecti, Unionem non rite celebratam ratihabere possunt. Alias quod in favorem eorum introductum, retorqueretur in eorum odium. Et potest clausula Decreti annullativa introducta ad favorem privatum partium renuntiari. Hactenus verba Besoldi d. l.

XV. Operæ pretium videtur esse consilium Jctorum Tubingensium, cujus in d. l. Besoldus meminerat, huc annotare pro ea parte, qua ad rem presentem facit, ut Unionem Prolii non tantum argumentis & rationibus, verum etiam sententiis & autoritatibus Jctorum tueamur. Demnach wir Decanus und Doctores der Juristen Facultät gemeiner hohen Schul zu Tübingen zc. Zum sechssten thut Implorant ferner einführen/ auf gesetzten Fall/ daß der pacifcenten Eheleute Wille gewesen/ zwischen den Kindern eine Unionem Prolium auffzurichten/ und eine durchgehende Gleichheit zu halten; Wäre doch selbige Einkindschaft propter defectum solennitatum, dieweil den alten Kindern keine Pfleger verordnet/ noch die Gerichtliche Erkändniß hierüber gefolget/nicht gältig oder kräftig. Nun halten wir aber unzweiffenlich dafür/ daß/ im Fall die alte Kinder solche Nichtigkeit nicht urgiren/ sondern ihres Theils der Eltern verhandeln gut heißen/ alsdan die jüngere Kinder solche unionem minus solennem gar nichte wiedertreiben/ oder ihrer Vater und Mutter Verordnen streitig machen können. Cum voluntas illius, qui patrum nullitatis redarguere potuisset, etiam formam mancam perficere queat. Et Jure cautum est, quoties actus vel contractus in alicujus favorem requirit certam formam, licet ea neglecta is sit ipso J. nullus, tamen si ve-

lii ille, cuius favore ista forma vel solennitas est introducta, debeat valere. Et magis est, ut solennitatem aliquam ad damnum & malum fugiendum evitandumve, non ad captandum commodum & lucrum atque utilitatem interpretemur. Semper enim benignius responsum arripendum est, ut valeat potius, quam pereat actus. Et quia hac solennia potissimum in favorem liberorum unidentorum introducta sunt, igitur si perspexerint, utilem eam sibi fore, omissionem sanare & supplere possunt, propter generalem J. regulam, quod cuique favorem pro se indentum contemnere liceat. Et facit, quod inducitur ad unum finem non debent contrarium operari. Quo pertinet, quod sententia pro pupillo lata sine tatore, nihilominus valeat. Ita valet dotis alienatio, qua mulieri utilis est, & transactio de alimentis etiam sine Pratoris decreto, si alimentando proficua sit. Ita Baldus scribit: Statuta, in quibus de contractibus mulierum sit sancitum, ne valeant sine presentia propinquorum, intelligi de contractibus damnosis, non de utilibus. Und weil im Fürstl. Württembergischen alten und neuen Land-Rechten an viel unterschiedlichen Orten erwehnet, daß die Heyraths-pacten/ es werde darinnen gleich der Eheleute/ oder ihrer Kinder/ auch anderer succession halber etwas geordnet/ unüberbrüchlich gehalten werden sollen/ wan gleich selbigen keine einige solennitet adhibiret wird/ da sie allein beweislich dargethan werden; Warum wolten diesenigen Kinder/ die von solchen pacificirenden Eheleuten erböhren/ ihrer rechten Eltern Verordnung und Eheverbindung umbstossen mögen/ ob gleich darin eine unio prolium angestellet worden? Und hält man die Orts von dieser quæstion

on ferner zu disputiren von unnöthigen. Weil fürs erste bey Fürstl. Würtenb. Hoffgericht alwegen diese unsere Meinung in judicando gefolget worden. *Quid autem ejusmodi supremarum Curiarum præjudicia & jugis Observantia in Statutorum interpretatione efficere queant, nemo nisi qui Jura nescit, ignorare potest &c. Actum in Collegio 12. April. Anno 1616. Hæc sunt verba & talis est decisio Consilii Tubingensis apud Besold. P. 11. Conf. 29. n. 84. & seqq.*

XVI. Bremæ eandem sententiam comprobata esse, didici ex disputatione Patris d. *Adopt. c. 8.* quam præsidio suo confirmavit Dn. Christ. Schöne/LL. morumque scientissimus, eo tempore ff. Professor Celeberr. postea Senator de Patria meritissimus, nuper vita defunctus. *Ceterum, ait, si unum ex prædictis requisitis omissum fuerit, Unio Prolium, utpote forma deficiente, non subsistit: nisi liberi ex priori matrimonio nati parentum placitum, nullitatem illius non redarguendo, approbent & ratificent, quo casu liberi supervenientes unionem minus solemnem ex capite nullitatis confundere non possunt* Conspirat Dn. O. P. Zepp. tam Juris communis, quam Statutorum Bremensium vigilantissimus & fidelissimus explorator, quem & autor continuationis Thesauri Practici Besoldiani verb. *Einfindschafft* plene hanc materiam pertractavisse judicat. Verba ejus *supra cit. Tit. 2. de Union. Prol. n. 61. & seqq* sunt evidentiæ. *Et quia prædictæ, inquit, solemnitates, utpote in facto consistentes, non præsumuntur, ideo qui in Unione se fundat, eas intervenisse probare debet, alias contra Unionem*

nionem pronunciatur. Probantur autem inter alia per instrumentum publicum super Unione confectum. Quod si tamen liberi ex priori matrimonio nati, parentum placitum nullitatem illius non redarguendo, approbent & ratificent, supervenientes liberi Unionem minus solemnem ex capite nullitatis evertere non possunt. Etenim solennia Unionis potissimum in favorem liberorum jam natorum minorennium sunt introducta. Notum autem est, quod, quando actus vel contractus in alicujus favorem requirit certam formam, licet, ea neglecta, is ipso Jure nullus existat: si tamen in ejus commodum cedat, & consentiat, cujus favore forma vel solennitas illa introducta est, omnino valere debeat. Accedit, quod voluntas illius, qui actum nullitatis redarguere potuisset, etiam formam mancam perficere queat.

XVII. Adeo ut nulla amplius dubitatio superfit Unionem Proles sine Prætor, tam Bremz in patria mea, quam alibi in gratiam unitorum valere, quæ disputationis hujus & summa & finis est. Quod si quis adhuc dubitet, tamque manifestis & Juris rationibus & JCorum auctoritatibus obloquatur; ille saltem cogitet, in re dubia benigniorem interpretationem sequi non minus justius esse, quam rursus l. 3. d. Hæque in test. del. In ambiguis rebus humaniorem sententiam sequi oportere l. 10. §. I. d. Reb. dub. Semper in dubiis benigniora præferenda esse l. 58. d. R. J. Rapiendam esse occasionem, quæ præbet benignius responsum l. 108. pr. d. t. Quid autem hic est benignius? Certe Unionem Proles sine Prætor in salutem proles valere, cujus solius causa Prætor unioni accedit, & solennitates omnes adhibet, utique cum & Prætor & LL omnes moneant, semper in dubiis id agendum esse, ut quam tutissimo loco res sit bona fide contracta l. 21. in f. d. Reb. dub. Commodissimum esse id accipi, quo res, de qua agitur, magis valeat, quam pereat l. 12. d. t.

F I N I S.

NB. Deleatur l. 22. vers. Servi. in f. C. de Adm. tut. pag. 16.

Hactenus in latebris operosa volumina Legum
Nocturna versare manu, versare diurna
Te grandæva quidem, sed non defecta coëgit
Justitiæ Regina Themis vindexque nefandi,
Pectoribusque Tuis, FRATER PATRUËLIS, amores
Oscula per toties fixa inspiravit honestos,
Quos nullus Viader restingeret omnibus undis.
Ex Themidis tandem complexibus edita PROLES
Nunc venit in lucem pulcherrima, Teque Parentem
Laudibus æternis docto decantat in orbe.
Altera mox etiam PROLES orietur eodem
Sanguine creta Tibi, vittasque & serica sancti
Doctores summa in Cathedra Tibi pallia porget.
Inde peregrinas Tu contemplabere gentes,
Et post ambages varias cursusque peractos
Natalem BREMAM repetes, & honoribus auctus
Conjugio Themidis Veneris quoque gaudia junges.
Nec tamen illa novos in Te reprehendet amores,
Canitiemve suam Tibi displicuisse putabit,
Sed Tecum has panget leges, ut nocte quieta
Delicias Veneris carpas, & corpore PROLEM
Corpoream generes, cumque expergiscitur Eos,
Ad Themidis rediens conclavia sola decoris
Fœtibus ingenii studeas. Hinc postuma PROLES
Gloria nascetur Tibi post Tua fata superstes.

Ita gratulabundus cecinit

PRÆSES.

Egregiam generat RHODIUS sine Coniuge prolem.
Ne tamen hoc monstrum prodigiumve putes,
Ingenii proles nata est sine Matre Minerva.

Morte caret proles, quæ Genitrice caret.

*His paucis, de Unione Proles sine Prætoris disputanti
applausit*

Conradus Buchius, D. & Univerf. Synd.

Es

 weißt/ Gelehrter Freund/ sein Fleisch/ von neuen/ Proben/
 Die Franckfurt ohnedem von langer Zeit gekennet;
 Sie haben/ wie mich dünckt; Ihn schon so weit erhoben/
 Daß die Gelehrte Welt sich seine Freundin nennt.
 Wohlan! Ich freue mich/ die Ehre zu genießen /
 Daß Sein galanter Fleisch mich auch zum Zeugen macht.
 Die Themis soll Ihn bald als ihren Priester küssen.
 Wer weiß wo Sie Ihm schon den Purpur zugebracht.

Joachim Günther.

A Urea Sacrae recitatrix pagina Juris,
 Gloria quam tantum non moritura vehit,
 Quid Tibi nobiscum? Qui sim? si forte requiret
 Quis, me dic DOMINO velle placere Tuo,

Ita debuit, voluit

Joh. Diter. Hake, A. F.

Ingenii Documenta tui, navique laboris
 Cernimus, o Musis dulce mihi que caput,
 Cernimus & meritos gratanti pectore plausus
 Fundimus, in laudes evehimur que tuas.
 At tibi materies cur sumpta est, UNIO PROLIS?
 Num tua jam PROLIS pectora cura tenet?
 PROLES doctrina est naturæ atque artis & usus;
 PROLES doctrine est, & Pietatis honos.
 Altera jam parta est, succedet & altera PROLES.
 Illa tibi felix UNIO PROLIS erit.
 Care RHODI haud temere est, *rosa* quod tibi nomen Achivæ
 Voce dedit: *samâ*, corpore, mente *rosa* es.
 Quippe placet nomen, placet omen odorque colorque
 Utilitasque *rosas* cum faciant placitas.
 Displicet una ætas: ætas non longa *rosarum* est:
 Hoc uno solo te dissimilem esse *rosa*;

Flores

Flore ergo, sed ne, ne fit flos ille caducus,
Floreat, & serò defluat illa *rosa*,
Vive diu & semper florentibus utere rebus,
Vive, ô æternâ vivere digne *rosa*!

Hæc in veræ amicitia: tesseram amico suo inter pau-
cos æstimatissimo apposuit

D. Düsing.

Impigra quid pariat solertis cura laboris,
Judicio celebri, suavis Amice, doces.
Namque edis Prolem tali genitore paratam,
Quæ loquitur laudes ingeniumque tuum.
Hoc Tibi de partu jam gratulor, opto sequantur
Mox alii, quæis Tu clarus in orbe fies.
At primus cum tam specioso prodeat ore,
Nominis in laudes editus ille Tui,
Quænam ex venturis veniet Tibi gloria, quivis
Jam quoque non vanis colligit auguriis.

Hæc gratulabundus Amico suo erudite disputanti
deproperabat

Nicolaus Tiling, *Brem. SS. Th. St.*

Quas Tua Care RHODI! profert facundia voces,
Me tibi gratari, dulcis Amice, juvat.

Hic breviter ac prolixo animo applaudit
Amico inter paucos colendo

D. Hüpeden.

Suavis amice, mihi quo non conjunctior alter,
Quem colui præcâ semper amicitia.
Quantum me tua nunc virtus Doctique labores!
Quantum charta tuo nomine digna placet!
Tu patris loqueris mores & jura parentum,
Hæc patet in laudes area lata tuas.
Sic poteris spatio emenso contingere metam
Et patris fieri gloria magna tua.

Hic voluit applaudere Nobilissimo ac Eruditissimo
Dn. Auctori & Resp. Amico suo dilectissimo

D. Schombart.

Præcla.

Præclarum ingenii sætum dum prodis, Amice,
Doctorem applaudit concio tora Tibi.

Hæc Nobiliff. atq; Doctiff. Dn. A. & R. apponere voluit

W. Hüpeden.

Ergo, RHODI, pulchro jam nunc spectande theatro,
Ingenii lufus cogeris esse mei.

Dumque per egregias Legum diffunderis Artes,

Et tetrico loqueris congrua verba foro;

Qualia legiferæ dictant consulta tiaræ,
Aut Latæ rostris exposuere togæ;

Cum fama fructus, cum sedulitate triumphos,

Et non invito carmina vate refers.

Quæ Tibi si placeant, multis Virtutibus aucto,

Non poteris Claris non placuisse Tuis.

Amicitia testificandæ causâ
apposuit

Joh. Melchior Knoop, Bremensis.

Tendis, Docte RHODI, sursum, Tibi palma paratur,
Viêtricem dextram jam premet illa tuam,
Gloria se precium multi dabit alma laboris,
Assiduis studiis indubitata comes.

Lüderus à Rheden, LL. Stud.

ULB Halle

3

003 499 731

sl-

7071

1701, 8

13

4

8

Q. D. B. V.
Disputationem Juridicam
DE
Unione Prolis sine
Prætoꝛe,
EX CONSENSU
Magnifici Fctorum Ordinis
in Illuſtri Viadrina,

PRÆSIDE
DN. MICHAELE RHODIO,
F. U. D. & Inſtit. Prof. P. Ordin.

D. XIX. Februarii A. M DCCCI.
Loco horisq̄ue conſuetis;
Publico atq; placido eruditorum examini
ſubmittet.

JOHANNES RHODE, Brem.
AUTOR.

Francofurti ad Viadrum,
Typis imprimebat Johannes Cœpſelius, Academiae Typ.

